

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
6-kasbbs. pesti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Hytár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, április 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Magyar demokrácia.
- A képviselőház ülése.
- Az aradi kereskedelem egy esztendeje.
- A somogyi nábob végrendelete.
- Gavallórság és hazaláság.
- Megsemmisített mandátum.
- Egy aradmegeyel parasztyerek verse a királyhoz.
- Sikhamasztásért letartóztatott kereskedő-egyleti alelnök.
- Veszedelem a husszárlaktanyában.
- Pör az aréna újjáépítése miatt.
- Aradi pénzügyi Békésben.
- Jótekonyság-egyesületek közgyűlése.
- Tárca: Problematikus háztartás. Irta: Michel Provins.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle Mendés.

Magyar demokrácia.

Arad, április 15.

Néhány év óta sűrűn halljuk a demokrácia jelszavát. Ez gyanus, mert a hogy most nálunk áll a világ, a jelszó rendszert testetlen malaszt; burok és hüvely, mely gyümölcsöt nem takar, olyan látzat, mely a valóságnak meg nem felel vagy a legjobb esetben olyan ideál, a mely reálisan meg nem valósítható. A szabadság jelszava Magyarországon nem jelenti és nem jelentette a szabadság való kultuszát s a demokrácia jelszava sem jelenti a nép őszinte tiszteletét, az egyenlőségnek és testvériségnek derék és nemes érzetét.

A szabadságra való törekvésnek esz-

ményi korszakában, 1848-ban nem a szabadságot hangoztatták, hanem a szabadságnak hármass feltételét: *egyenlőség, testvériség, szabadság*. Becsületes korban, becsületes jelszavak, hamis időben csalfa jelszavak teremnek. Alkotmányos országban úgy kellene, hogy természetes legyen a népuralom; de nálunk legfeljebb képviselőválasztáskor törődnek a néppel (menyit ámitják szegényt!) egyébként mindenki gögös ur, a ki ugyancsak lenézi a kisebb embert és nem-urat. Felfelé demokrata, lefelé zsarnok: ez az *újabb magyar nepbarátok* természetrajza.

Alább egy levelet közlünk, a mely a magyar demokráciának hü tükrét mutatja. Egyszerű mesterlegény írta, a kinek magyar írása olyan, hogy örülhetnének, ha a törvényhozás tagjainak, csak egyharmadrésze is tudna úgy magyarul, mint ez az igénytelen iparos.

Levele így szól:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Mint lapjának hü olvasója, engedje meg, hogy a demokráciáról egyet-mást elmondjak. Több éven át éltem Ausztriában és Németországban s nem tudom eléggé sajnálni, hogy a sors ismét visszahozott. Nem akarok most azokról a nyomoruságokról írni, a melyek az embert Magyarországon érik s a melyekre azt hazudják: Extra Hungariam non est vita, hanem meg akarok emlékezni a magyar társadalomról, illetőleg a magyar gögről. A magyar vendégszeretetet világszerte el van híresztelve, csak hogy ez a vendégszeretet ma már

nem szivből, hanem nagyzási mániából ered.

Ha az angolok vagy franciák hivatalosan ide jönnek, akkor megmutatják a magyarok, hogy mit tudnak. Milyenek azonban egy külföldi vándorlegénygyel szemben? Bitagnak és csavargónak mondják, ha a legtisztesebb ember is, mert minálunk csak rang és pénz a mértékadó. Ha Németországban az ember vendéglőbe megy, amelyben valamilyen egyesület van, odamennek az idegenhez s azt mondják: Sie sind eingeladen. (Meghívjuk önt.) A bajor belügyminiszterrel akárhányszor volt alkalmam a sétatéren egy padon egyről-másról beszélgetni, a palánkai főszolgabíró azonban, a ki pedig iskolatársam volt, rám sem hederített, csupán azért, mert iparos vagyok.

Március 15-én testvériségről, szép elméletekről beszélünk, de ha gyakorlatról van szó, akkor ne merjen az ismeretlen valamely vendég asztalához ülni. A magyarok tehát legokosabban teszik, ha ezt a szót: *demokrácia* eltörlik, mert a magyarok a pécskai baktértől kezdve föl a grófig mind arisztokraták.

Kronavetternek mindenki számára nyitva van az ajtaja, tessék azonban Rakovszky-hoz, a néppártihoz menni! Mily nagy tárgyalásba kell bocsátkozni az ajtónálló méltóságos huszárokkal, míg kegyesek lesznek jelentést tenni a nagyságos urnak.

Hazugság tehát, hogy Magyarországon demokracia van s immár igazi vendég-

TÁRCA

Problematikus háztartás.

Irta: Michel Provins.

Történik Parisban a Marbeuf negyedben egy lakásban, a melyben a butorok, a pompa, a stíl mind hamis. A férj, Gaston Vernet állítólag egy kóbor ipari lovagnak fia, a felesége, Odette, valami polgarleány. Jól éneik, dus ebédeket, fényes estéket adnak, a telet délvideken töltik.

Odette (belép és csodálkozva látja, hogy férje az íróasztal mellett ül, amit eddig még sohasem nyitottak ki): Te dolgozol?

Gaston (mosolyogva): Számvetést csinálók.

Odette: Ugyan mit számolsz?

Gaston: Négyezer frank bevételünk van és harmincháromezer frank adósságunk. Es olyan hitelezőnk is van, aki egy hétig sem vár, mint például az a Levrant.

Odette (nyugtalanul): Levrant visszajött?

Gaston: Ep nemrég ment el innen és kijelentette, hogy ha holnapután délig a huszonnégyezer frankját meg nem fizetjük, bűnpört indít ellenünk.

Odette: Bűnpört?

Gaston: Még pedig azon a cimen, hogy mi csalást követtünk el, mert hitelviszonyaink felől tévedésbe ejtettük, csak hogy kibérelhessük a yachtját.

Odette: Mit csináljunk?

Gaston: Edesem, két óra óta számolom össze ezeket a számoszlopokat, hogy szinte agyhártyagyuladást kapok és mire sem tudok jutni.

Odette: De hát nincsenek-e nekünk barátaink, ismerőseink, iokonaink, a kik kölcsönöz-
nének?

Gaston: Eh, mit, lári-fári...

Odette: Ekszereim...

Gaston: Hamisak.

Odette: Hát akkor mi lesz ennek a vége?

Gaston: A csőd, a romlás.

Odette (keserűen): Es hétfőn huszteritikes ebédet kell adnunk!

Gaston: Hja, ilyen az élet.

Odette (komolyan): De csak a mi életünk! O, ez az élet! Mennyire utálok, megvetem. Nem tettük helyesen, hogy olyan életbe léptünk, amihez nem volt elég anyagi alapunk. Csak adósságot adósságra halmozva tudtunk megélni.

Gaston (a karját higgadtan összefonva): Különös! Ugy beszélsz, mintha ezt a fényűzést én kényszerítettem volna rád.

Odette: Elismerem, hogy én is hibás vagyok, de kevésbbé.

Gaston: Szép. De ezzel még nincs eloszlatva aggodalmunk.

Odette: Hát mit akarsz tenni?

Gaston: Tudom is én.

Odette: Barátom, nincs más hátra, mint mindenről lemondani és dolgozni!

Gaston (felugrik): Dolgozni?!... Hát azt hiszed, hogy csak úgy van, hogy egy szép napon az ember egyszerűen kijelenti, hogy dolgozni fog? Ki ad munkát? Eleget járkáltam az utóbbi napokban, hogy állást kapjak, de nem kaptam.

Odette: Nevetséges! Te nem kapnál husz-ezer frankos állást?

Gaston: Ezernyolcszáz frank fizetést kínáltak nekem egy évre!

Odette: Elvégre jól tetted volna, ha ezt is elfogadod.

Gaston: Ki? En?! Soha!

Odette: Hát ki vagy te voltaképp? Ha nem tekintem társasági szereplésed, mi vagy te tulajdonkép? Diplomád sincs.

Gaston: Persze, mikor a lóversenyről hazahoztam a nyereséget, a fényes Lajos tellérok, akkor a kedves kis férjecske voltam, most, hogy lefogytunk, semmi se vagyok. Mond hát, mit csináljak?

Odette: Költözzünk vidékre, az én hazámba, Puybe. Ott bőségesen megélhetünk a négyezer franknyi jövedelmünkből, és abból a két-ezer frankból, amit Poivert, a gyáros kínált neked.

Gaston (gunyosan): És egy rakás gyerek fog az asztal körül ülni, te pedig perkál ruhában fgsz járni, a heti mosás miatt migrént

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

szeretet sincs. Tudom, hogy Szerkesztő ur nem fogja közölni leveletem, noha a közérdekért mindig sikra szállott, de megelégszem azzal, hogy a Szerkesztő urnak elmondhattam, amit akartam.

Nos lehet-e tagadni e levélnek találó erejét, mikor a társadalomnak számtalan mindennapi jelensége igazolja? Esztendő óta hiába hangoztatja minden illetékes tényező, ki e nemzet irányítására hivatott, hogy térjünk el végre a külömbőségkeresésnek, a választófalak szigorú megóvásának rossz és káros megszokásától s ne nézzük alábbvalónak az egyik becsületesebb embert a másiknál, csak azért, mert más munkakört tölt be.

Itt nap-nap után tapasztalhatjuk, hogy a kis tolvajokat fölakasztják, a nagyot meg szabadon hagyják. A kisember erkölcsét mindenki nyomja és megalázza s viszont kétrét görbül a nagynak és hatalmasnak erkölcselensége előtt is. Látjuk és tapasztaljuk, hogy aki mindig tele szájjal hirdeti a demokraciát, mikor az ő kisdéd cirkulusairól van szó, nyomban zsarnokká és önkényes hatalmaskodóvá vedlik, mikor veszedelem nélkül bocsáthatja szárnyra igaz belső indulatát. A magyar nép érzelme természeténél fogva arisztokratikus: tudjuk; de amit a mi modern demokratáink művelnek egyéni gőg, elbizottság és önkény dolgában: az szinte példátlan a magyar faj történetében.

Köszönjük alássan az ilyen felszines demokraciát; nem kérünk belőle.

*** verbói mandátum.** A Kuria ma folytatta a verbói mandátum ellen beadott kérvény tegnap megkezdett tárgyalását. Valasek János tót nemzetiségi képviselő, szemben a vizsgálat során beszerzett tanuvallomásokkal, esküt tett a Kuria előtt arra, hogy ő nem izgatott programbeszédében a magyarság ellen. A mai folytatásos tárgyaláson ifj. dr. Erdély Sándor, a peticionálók képviselője utalt arra, hogy a Kuria e letett eskü után is szabadon mérlegelheti a bizonyítékokat. Sajnálja, hogy Valasek képviselő csak a Kuria előtt élt hazafias expektorációkkal s nem viselkedett úgy a kerületében

is. Mert ha a kerületében nem izgat a magyarság ellen, az ügy nem került volna a bíróság elé. Kéri a tanuvallomások alapján a mandátumot megsemmisíteni. Dr. Fajnor János, Valaseknek a védője ezzel szemben a petíció elutasítását kérte. Az ítéletet délután 2 órakor hirdették ki E szerint a kuria elutasította a petíciót.

Visszavont petíció. A gyergyó-szent-miklósi képviselővé választott Lázár Menyhért ellen Blénesi István és társai petíciót adtak be, melynek mára volt kitűzve a tárgyalása. Ezelőtt három nappal azonban a kérvényezőök szabályszerűen felszerelt beadványban a kérvényt visszavonták, s így ma Vavrik elnöknek nem volt egyéb feladata, mint annak kijelentése, hogy ebben az ügyben a Kuria a további eljárást megszünteti.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 15.

Friss jó kedvvel, vidám, mosolygó megbar-nult arccal, fűgén lépett be ma a Házba egy kistermetű képviselő. Minden oldalról üdvözlük:

- De jó színben vagy kegyelmes Uram!
- Hát kissé megbarnultam.
- Jól érzed magad ugy-e?
- Bizony jól.

Azt hiszem mindenki eltalálta, hogy Hegedűs Sándor volt kereskedelmi miniszterről van szó, aki üdén, frissen jött ma el ismét a Házba, ahol a középben, volt államtitkára, Csörgheő Gyula mellett foglalt helyet és onnan hallgatta figyelmesen a szónokokat.

Bizony Akos volt az első szónok. Utána paprikás hangon és hangulatban beszélt Zboray Miklós, a néppárti lovag, mint a hogyan társai elnevezték.

Beszéde felszólalásra készítette Wlassics Gyula kultuszminisztert, aki visszautasította Zboraynak az építkezésekre vonatkozó vádjait. Zboray aztán ki is jelentette, hogy gyanusítani nem akart.

Reszletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Cseh Ervin miniszterek.

Elnök bejelenti, hogy a holnapi ülésen az összeférhetlenségi bizottság kisorsolását tüzi ki napirendre, hogy a Lendl Adolf ügyében itél-

kezhessék. Ezért a költségvetést csak 2 óráig tárgyalják, azután az esetleges interpellációk következnek, végül pedig az összeférhetlenségi bizottság kisorsolása.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetés.

Bizony Ákos kifejti, hogy nálunk az egyház terén túlsúlyosság van, a tudomány szeretet és kötelességérzet csökkent. Ilyen körülmények közt a költségvetést el nem fogadhatja. A tanítók szomorú helyzetét, a nemzetiségi iskolák botrányos magaviseletét is felemlíti. Ez ellen nem tartja jó orvosságnak az általános államosítást, mert sok jó iskola is elvesztené autonómiáját. A középiskolák tantervét módosítani kell. A görög és német nyelvnek mint kötelező tárgynak eltörlését sürgeti. A természettudományt és matézist is szűkebb körben kellene tanítani. Felhívja azt, hogy nem kell csodálkozni azon, hogy a társadalom miért idegenkedik az ipari és kereskedelmi pályától. Azért, mert a megélhetés az iparos és kereskedői pályán szinte lehetetlen.

Az egyházpolitikára tér át és annak történetét rajzolja 1690-től fogva. A mai egyházpolitikát nem tartja ugyan rossznak, de hibáztatja, hogy kedvezőtlen időben vitték véghez. Ha Irányi Dánielnek erre vonatkozó javaslatát elfogadták volna, ma már az egyházpolitika terén is sokkal előbbre volnánk, mint ma.

Az autonómiáról szólva köszönettel emlékezik meg a katolicizmus jobbairól, kik 1790-től 1848-ig a protestáns autonómiát támogatták. A maga részéről kívánja, hogy a katolikusok életerős autonómiát nyerjenek (Élénk helyeslés a néppárton), ámbar a katolikus egyház hierarchikus szervezete akadályozza azt, hogy oly önkormányzatot nyerjenek, mint a protestánsoké. Kétségtelen, a katolikus autonómia nézve nagy baj az, hogy a főkegyur ellenzi, pedig a főkegyuri hatalom nem egyházi, hanem közjogi hatalom, amit történeti példákkal igazol. A katolikus autonómiával kapcsolatban az alapok és alapítványokról szól, melyek vagy államvagyont képeznek és akkor a költségvetés keretében tartoznak, vagy egyháziak és akkor egyáltalában nem tartozik az állam felügyelete alá.

Az 1848. XX. t. cikkről szól, mely a felekezetek terheinek könnyítését célozza. A Kossuth-párt határozati javaslata nem kívánja az említett törvény szövegét, hanem a törvény szellemének végrehajtását és csak olyat kíván a protestáns egyház is, amit a katolikus egyház már régóta élvez. A protestáns egyház közoktatásügyi célokra évi 4 millió koronát költött, méltányos tehát most az a kérés, hogy a jövőben az egyháznak ez visszafizetessék. Ez Magyarország becsületbevágó kérdése, azért a Veress József-féle határozati javaslat elfoga-

fogsz kapni és főzni fogod a befőtlet . . . Kell az ördögnek!

Odette: Van valami más terved?

Gaston (idegesen az asztalra csap): Eh, a manóba. Ép most jutunk ilyen szorultságba, mikor felfelé haladunk Vaulcin, a világító gyalogjárók társaságának elnöke már megígérte nekem, hogy titkárrá tesz meg. A hétfői ebédet az ő számára kell rendeznünk. Addig valahogy kihuzzuk. Hiszen vannak még vagyonos hülyék!

Odette: Mindig ugyanazt hajtogatod!

(Egy inas lép be és óriási pompás virágkosarat hoz. Távozik.)

Gaston: Micsoda orkideák, rózsák! Ez a kosár legalább huszonöt Lajos-aranyba került.

Odette: (Olvassa a névjegyet, ami a kosárhoz volt fűzve): „Báró Sommery. Nehány virág a lába elé, asszonyom, mert kegyes volt megengedni, hogy meglátogassam.”

Gaston: (tréfásan): Ahá, egy udvarló! Nono! Remélem, utoljára történik? . . . Te találkát adtál neki?

Odette: Kérdezte, hogy mikor fogadok és én mondtam neki, hogy szerdán. Ha ezt nevezted találkának . . .

Gaston: (gondolkodón): Mondd csak! Mi az elöbb vagyonos hülyékről beszélgettünk . . .

Odette: Sommery nagyon gazdag, de nem hülye. Ravaszabb mint te.

Gaston: (csendesesen): Nem erről van szó. De hát hiszem, hogy ilyen esetekben . . . egy csinos ügyes asszony . . . segíthetne a fér-

jén . . . Nem akarok ezzel rosszat mondani. Nem azt akarom, hogy pénzt szerezz, hanem hasznát vehetné Sommery hülyeségének.

Odette: (áthatóan vizsgálja férjét): Tehát felhatalmazol némi galantériákra?

Gaston: (büszkén): Mit értesz jte galantériákon? Azt hiszed, hogy egy tisztességes asszony nem . . . flörtelhet?

Odette: Anélkül, hogy ígéretet tenne?

Gaston: Igéni, igéni! . . . Az ígéretet nem kell megtartani. Hány ember van, aki a felesége révén jutott nagy állásokhoz, kitüntetésekhez, anélkül, hogy a felesége egyebet tett volna, mint ígért. Ne imputálj nekem olyan rossz tulajdonságokat, amik az én jellememben nincsenek!

Odette: (sóhajt): Dehogy! Én nagyon becsüllek.

Az inas: (belép): Sommery báró kérde, hogy asszonyom fogadja-e?

Gaston: Hogy hogy? Hiszen szerdára . . . (Az inashoz): Küld be. (Az inas távozik.) Dolgom van Vaulcinnel, elmegyek. (Odetthez): Légy okos! (El.)

Odette: (néhány percig gondolkodva, této-vázva áll. Aztán Sommery felé mosolyog, aki belépett. Sommery a praktikus filozofusok közül való, jól él és az élet örömeiben finom érzéket áruul el.)

Sommery (a külsönös üdvözlések után): Most, hogy a szokásos formáságokon túl vagyunk, engedje meg, hogy idejövetelem igazi céljáról beszéljek.

Odette: Miféle cél?

Sommery: Ön elfogadta a virágaimat, most pedig férje nélkül fogad. Azt hiszem, nem fog szemrehányást tenni, ha tartalék nélkül beszélek. Ön egy rendkívül finom, rendkívül szép nő és az egyetlen, akit meg tudok becsülni. Én tudom, hogy ön milyen kétségbeesett helyzetben van és ezért hajlandó vagyok önt — a legtisztességesebb — formák közt — megsegíteni.

Odette: (reszketve): Uram, hogy ön így mer velem beszélni . . .

Sommery: Értem önt, asszonyom. Fellépsem büszk és ez rosszul esik önnek. De hát miért kezdem szép frázisokkal, mikor előbb utóbb ide fognánk ugyanis kilyukadni. (Megragadja Odette kezét, amit Odette vissza akar vonni, de végül megengedi, hogy megszorítsák.) Nézze, én jó barátja vagyok, őszinte hűve. Én szeretem önt, és hogy ez nemcsak szófia beszéd, mutatja, hogy érdeklődtem sorsa iránt és mindent megtudtam. Ma vagy holnap tönkre jutnak, Párisból vissza kell vonulniok, mert semmijök sincs, csak rengeteg adósságuk.

Odette: (végtelen szomorúsággal): Bizony mikor férjhez mentem, nem hittem volna, hogy ez lesz a vége.

Sommery: Ha az élet beváltaná minden álmunkat, paradicsom volna, így csak purgatórium, amit nagy lemondással kell eltűnünk. (Feláll székéről.) Nem akarom ma szomorúságát még inkább fokozni, hiszen fellépésemmel máris sebet ejtettem önön. (Levelet huz ki a

dását kéri. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Zboray Miklós nem akar az egyházpolitikával foglalkozni, olyan tárgyról akar szólni, ami összehozza őt a liberalizmussal, mert liberális dologról fog szólni: a képzőművészetről. Felhossa, hogy a műszaki tanács, a Baumgartner és Herceg cég végzi a vallás- és közoktatásügyi minisztérium összes építkezéseit, melyek pedig milliókra rugnak. Ezen vállalkozók közvetítésével megtörtént az, hogy a vakok orsz. intézetének idegen vállalkozók, mint Goldig Mór is nyertek munkát, aki azután mindenféle visszaéléseket követett el, melyeket bizonyos Major Lajos 1900-ban feljelentett és ez ügyben maig sem történt semmi.

A millenáris munkákról szólva felemlíti, hogy ez is, mint annyi más építmény, pályázat nélkül adatott ki *Schikedanceknak*, akik úgy építettek, hogy a kipróbálás alkalmával az építmény megrepedt és a kárt, 60 ezer koronát, mely a rossz építési anyag miatt következett be, az állammal fizettették meg. Az igazságügyi minisztérium építkezéseinél szintén pályázat nélkül német vállalkozók szerepelnek. A pénzügyminisztériumi építkezések egy 29 éves fiatal ember Felner Sándor kapta meg szintén kéz alatt. Így aztán nem csoda, ha építkezésünk rohamosan sülyed. A költségvetést nem fogadja el.

Wlassics Gyula miniszter kijelenti, hogy nem volt szándéka a vita közben felszólalni, de mikor olyan dolgok merülnek fel, melyek őt közelről érzékenyen érintik, kötelességének tartja, hogy felszólaljon. Kijelenti azonban, hogy sokkal többre becsüli önmagát, hogysem megengedné, hogy a gyanúnak még árnyéka is hozzáférközhessék. Zboray Miklós Major Lajos ügyét úgy tüntette fel, mintha azt ő akarná tussolni. Ez a feltevés nem felel meg a valóságnak. Ő a vizsgálatot Major Lajos panaszára elrendelte, de minthogy egyoldalulag ítélni nem akart, azért bevárta a vizsgálat eredményét. Kezdetben úgy állt a dolog, hogy Major Lajos Cziglert ki nem fizetett tartozás miatt perelte be és ebben az ügyben a miniszter nem intézkedhetik. Csak azért rendelte el a vizsgálatot, mert ilyen alkalommal szoktak rendszeren visszaélések nyomára jönni. Elkussolni nem akart semmit, aki bünt követett el, hát bűnhődjék. (Élénk helyeslés).

Zboray Miklós azt is mondta, hogy minden miniszternek meg van a maga „házi zsidaja“, házi építője. Ez nagyon természetes, mert a miniszter előzetes terv alapján kaphatja csak meg a költségeket a pénzügyminisztériótól.

Zboray Miklós: Tessék pályázatot hirdetni.

Wlassics Gyula: Különösen nagyobb építkezéseknél elvileg helyesli, hogy pályázatot hirdessenek, de az előbb említett oknál fogva egy

zsebéből.) Ebben a borítékban harmincöt ezer frank van. Épp elég, hogy Levraut nevű hitelezőjüket huszonnégyezer frankjával kielégíthessék és egy ideig a gond elköltözzék az ön homlokáról. Gondolkodjék és válasszon. Vagy visszaküldi holnap ezt a levelet postán, a címem rajta van, vagy nem. Ha holnaputánig nem jön a postán én fogok idejönni (megszoritja kezét.) Meglássa, én nem vagyok olyan rossz ember. (Tiszteletteljesen távozik. Nehány perc múlva Gaston belép Odettehez.)

Gaston: Szenvedsz? Mi van veled?

Odette: Semmi. Kissé... a szívem.

Gaston: (észreveszi az asztalon Sommery levelét): Mi ez?

Odette: Nézd meg. (Gaston felbontja a levelet, amelyben csekk van harmincöt ezer frankról. Szó nélkül Odettere néz. Mindketten egymás szemébe mélyednek, pillantásuk mindent elárul: érzelmük, méltóságuk haldoklását.)

Gaston: (kiejti a döntő súlyos szót): És mit mondott?

Odette: Csak azt, hogy ha elfogadjuk, megtarthatjuk.

Gaston: (végső erőfeszítés után, amelylyel ágaskodó lelkiismeretét legyűrte, a levelet zsebébe teszi): Üzleti ügyekben korrektnek kell az embernek lenni. Holnap megküldöm Sommerynek a tartozás fejében a... hálát.

Odette: Várj még. huszonnégy óráig.

Gaston: Miért?

Odette: A csek csak akkor esedékes.

házi építőre mégis szüksége van. Ezeket akarta a vitából kikapcsolva elmondani. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Zboray Miklós személyes kérdésben kijelenti, hogy távol állott tőle a gyanúsítás, ő csak figyelmeztetni akarta a minisztert a vizsaszás állapotokra.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

Csernoch János rosszalja, hogy a vallásnak, az iskolában nagyon kevés órát szentelnek, és így nem nevelik bele a gyermek életébe a vallást. Ez az ut a vallástalansághoz vezet, mely egykor az állam ellen fog fordulni, és azt fogja alapjaiban megtámadni. Az államnak is, az egyháznak is joga van az iskolában. A szocializmust nevelik csak, akik a vallás tanítását nem tartják szükségesnek. A miniszter többször kijelentette, hogy nem hiva az általános államosításnak, mert elismeri a felekezeti iskolák hasznát, elismeréssel tartozik a miniszternek, hogy a hazafias és vallásos nevelésre fekteti a főszűlyt, de még többre van szükség. Felhossa, hogy a népet fel kell világosítani, amit épen nem tesz a „Néptanítók lapja“, mikor politizál és a néppártot szidja.

Wlassics Gyula: Tudtommal nem!

Csernoch János a nyelvtanítást szükségesnek tartja, mert annál műveltebb egy nemzet, mivel több nyelvet tud. Az 1848. évi XX. törvénycikk szövegerint végrehajtását ellenzi ugyan, de kívánja a protestánsok anyagi támogatását. Kárhooztatja, hogy a nemzeti muzeum részére megvásárolták Zichy Mihálynak a pusztulás géniusát ábrázoló képét, mert az sérti a pápát és a katolikus egyházat.

Kammerer Ernő előadó a kép e tendenciája ellen tiltakozik. Csernoch félreértette azt, a mit a művész festményében mondani akar.

Kubinyi János a vallásos nevelés előmozdítását kívánja és sürgeti.

A vitát holnap folytatják.

Az aradi kereskedelem egy esztendeje.

(Az aradi kereskedők köre évi jelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Azt a jelentést, amelyet az *Aradi Kereskedők Köre* most adott ki az elmúlt évi működéséről, méltán lehet az aradi kereskedelem egy esztendő krónikájának nevezni. Talán nem is foglaltatik benne a helyi kereskedelem mozzanata, hanem ami fontosabb: rámutat annak minden bajára, veszedelmére. Önérzetes, szókimondó hang vonul végig az egész jelentésen; felhívja az illetékes forumok figyelmét a kereskedelem hanyatlásának okaira, amelyek kétség-telenül megérdemlik a figyelmet.

A bevezető rész általánosságban foglalkozik a mai állapottal, amelylyel szemben — ugymond — a felsőbb körök részéről nem tapasztaltak oly szándékot, amely azt tanúsította volna, hogy azzal komolyan számolnak.

„De másfelől — így szól a jelentés — az ország kereskedő-társadalmá se ébredt kellően öntudatára a maga veszedelmének; mert különben egy érdekszövetségbe tömörülve, bizonyára érvényesítette volna azt az erkölcsi erőt, amely ma a széttagoltságban, a közönyösség által egymástól elrekesztve, egészen elvész. Ez az országos érdekképviselő pedig addig nem fog testté alakulni, amíg a kereskedelemnek helyi egyesületei a kellő módon nem állanak, s amíg az összes kereskedőket nem egyesítik magukban.“

Ezután a kereskedelmi alkalmazottak viszonyairól, panaszairól szól a jelentés. A törvényhozástól, a kormánytól — ugymond, az elmúlt évben se kaptak semmit az alkalmazottak. Nemcsak hogy a nyugdíjat kérő hangok előtt maradt siket a kereskedelmi kormányzat, de a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyait szabályozó törvény, a melynek előadói tervezetét immár másfél éve közbírálat alá bocsátották, még mindig nem került törvényjavaslat formájában a képviselőház elé. Az állásközvetítés ál-

lami rendezése, a melylyel egy év előtt kecsegtettek, szintén csak ábránd maradt: még azt se sikerült kieszközölni, hogy azokat az egyesületeket, a melyek eddig, a saját jószántukból a kereskedelmi állásközvetítéssel foglalkoztak, e hivatásuk teljesítésében az állam valamiképp segélyezze.

A kör tavaly főiratot intézett a törvényhozással szabályozott, kötelező kereskedelmi testületek érdekében. A fölterjesztésnek azonban, mondja a jelentés más foganatja nem lett, mint hogy e közérdekű kérvénynek hiányos bélyeglerovása címén 4 korona lelet-bírságot vetettek a körre. „Nem panaszokhoz hoztuk ezt föl, — ugymond — csak annak illusztrálására, hogy mint keltenek Magyarországon kedvet a közérdekű ügyekben való buzgókodásra.“

A kereskedők országos szövetségének tervéről szólva, hangsúlyozza a kör, hogy a vidéki kereskedőknek külön országos szövetségbe kell tömörülniök. A fogyasztási szövetségek adókedvezménye ügyében indított, ismeretes mozgalom részleteiről beszámolvá, ezeket mondja a jelentés:

„Mi azquban távolról se hisszük, az adókedvezmény ügyével ki volna merítve minden, a mit kereskedők ezen veszedelme ellen való védekezés terén tennünk kell. Sőt azt mondhatnánk: ez a legkisebb része a bajoknak. Azonban, mivel ez a legközvetlenebbül ütközött a törvénybe, ez oldalán kellett első sorban föllépni. A jövő, de részben már a múlt is, igazat fog adni azon állításunknak, hogy annak az irányzatnak, a mely a közvetítő kereskedelmet minden vonalon kiakarja zárni és szövetségekkel szeretné pótolni, Magyarországon, különösen a mozgalom mai formájában, nincs hivatása. De a míg ennek az igazságát a tapasztalat minden vonalon beigazolja, addig sok kereskedő fog tönkrejutni ennek révén, — s a kormány, ha ezt az irányzatot dédelgeti, csak az állami érdekek rovására cselekszik. Azért egyelőre oda kell hatnunk, hogy a szövetségek akár részesülnek adókedvezményben, akár nem, csakis tagjainak adhassanak el árut; s a hatósági és egyházi személyek, (köz-ségi jegyzők, bírók, a le készek) az ily szövetségeknek se alapításában, se vezetésében részt ne vehessenek.“

A következő részben a vigéctörvény dolgában, az Aradvidéki Iparegyesülettel és az aradi kereskedelmi testülettel együtt tett lépésekről esik szó. A kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíja ügyében legközelebb széleskörű mozgalmat indít a kör. A helyessközli-osztálynak államségélyben való részentése érdekében feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, a ki azonban annak dolgában még nem határozott. A kereskedelmi alkalmazottak érdekei után a kör belső életében előfordult nevezetesebb mozzanatokat csoportosítja a jelentés.

Az elnökség jelentése után az egyes osztályok tesznek jelentést a maguk működéséről. A hőmüvelődési osztály könyviteli és levelezési tanfolyamot, továbbá komoly és ismeretterjesztő előadásokat rendezett. A helyessközli osztály 186 alkalmazottat juttatott teljesen ingyen álláshoz. A könyvtár 1099 kötetet foglal magában. A vígalmi bizottság egy nagyobb szabású nyári mulatságot és két házi estélyt rendezett. A kör készpénz-vagyona 9474 koronát, összes vagyona 14,774 korona 97 fillért tesz ki. A kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak Erzsébet-segítő alapja 6558 korona 38 fillére emelkedett.

A két ivre terjedő évi jelentés a mellett, hogy érdekes adaléka az aradi kereskedelem történetének, egyben örvendetes tanubizonyosága az *Aradi Kereskedők Köre* fejlődésének, széppozíciójának, a melynek elérésében a kör ügybuzgó, lelkes elnökét: Tedeschi Viktort illeti első sorban az elismerés.

TÁVIRATOK.

Osztrák magyar bank.

Budapest, április 15. Az osztrák-magyar bank főtanácsa ma Bilinski kormányzó elnökléte alatt Budapesten ülést tartott, a melyen csakis folyó ügyek kerültek tárgyalásra. Bilinski kormányzó és Pranger vezértitkár, a kik tegnap óta itt vannak, ma délután a gyorsvonattal visszautaztak Bécsbe.

A béke-tárgyalások.

London, április 15. A Daily Mail jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A bur vezéremberek ma Milner kormányzóval tanácskoztak. A tanácskozásban Kitchener is résztvett. Hír szerint Kitchener fogja tovább vezetni a tárgyalásokat. A burok ajánlatait Milner elküldi Chamberlainnek.

A somogyi nábob végrendelete.

(A másfél millió örökség.)

Második nap.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 15.

A pestvidéki törvényszék a hallgatók nagy érdeklődése mellett folytatta ma a somogyi nábob végrendelete ügyében megkezdett végtárgyalást, melyet délelőtt fél 10 órakor nyitott meg Rónay Kamill elnök.

Elsőnek Keresse György dr. ügyvéd, a pótmagánvádlók képviselője szólalt fel s kérte a Finkay vizsgálóbíróra vonatkozó feljelentés felolvasását. Polónyi Géza szintén csatlakozott ehhez az indítványhoz.

Elnök: A törvényszék e kérelem tárgyában a bizonyítási eljárás befejezte után fog határozni.

Következett a tanúk kihallgatása.

(Egy mentő tanu.)

Bátor Györgyné napszámosasszony, férje 46 évig molnár volt Nagy Mártonnál. A hozzá intézett kérdésekre eladja, hogy május 29-én reggel 8 óra tájban a pitvarban varrogatott, itt hallotta Kaszásnéét, hogy rosszul van az uraság. A kastélyban Molnárné volt, később sok asszony verődött össze. Tanu nem ment be a szobába.

— Mit beszéltek, meghalt az uraság, vagy pedig azt, hogy csak rosszul van?

— Csak arról folyt a beszéd, hogy rosszul van.

— Ki küldte el magukat a kastélyból, nem Nagy Ákos?

— Nem, az is ott volt, de minket a gazdáné küldött el.

Elnök figyelmezteti tanut, hogy a vizsgálat során másként vallott.

— Az az igaz, a mit ma mondok.

— Nem tanította be valaki arra, hogy mit valljon?

— Engem nem tanítottak ki.

Ügyész: Miről tudja, hogy 8 óra tájt történtek ezek?

Bátorné: Tudtam, hogy 8 óra volt.

Aczél bíró: Kitől hallotta azt, hogy jobban van az uraság?

— A gazdánétól hallottam.

Polónyi Géza tiltakozik az ellen, hogy az elnök olyan tanuk vallomását felolvassa, a kik megjelentek a tárgyaláson. A büntető perrendtartás 312. §. alapján ez amúgy sincs megengedve.

A törvényszék visszavonult tanácskozássra. Ennek eredménye az lett, hogy a törvényszék kimondta, miszerint kötelessége az elnöknek a tanu elébe tartani az ellenkező vallomást. Ezt másként tenni nem lehet, minthogy felolvassa azt.

Polónyi a határozat ellen semmisségi panaszszal élt.

Nagy Ákos: Tudja-e, hogy Molnárné beteg volt?

Tanu: Azt tudom, hogy beteg volt, mert leesett a lépcsőn s azóta fájlalta a keresztcsontját.

Molnár József: 1900 január 1-én lett beteg. Azt, hogy leesett volna, neki nem mondta.

(A ki az ajtóra vigyázott.)

Következő tanu Rabati Sándor, Nagy Mártonnak csőzse. Előadta, hogy a balázás napján reggel 7—8 óra között Kaszás híresztelte, mikor Molnárért jött, hogy meghalt az uraság.

— Ki parancsolta meg magának, hogy senkit be ne eressen a halottas szobába?

— Molnár, a malomgazda.

— Más nem parancsolta ezt?

— Nem.

— Ott volt már akkor Nagy Ákos?

— Igen, ott volt.

— Látta maga a halottat?

— En nem láttam, csak hallottam, hogy meghalt.

Polónyi: Ismeri maga Horváth Jánosnét, Horváth Józsefnét és Kövesdinét?

— Igen ismertem.

Polónyi ellenezte a tanu meghiteltetését. A törvényszék úgy határozott, hogy a megesketés kérdését későbbre halasztotta.

(Meghalt vagy meghal?)

Kaszás János bognár Hódoson. Pórétől hallotta kiabálni, hogy az öreg nagyságos ur meghalt.

Elmondta, hogy ő bement a halotthoz s megfogta a kezét, sőt meg is mozgatta.

— Hány óra tájban történt ez?

— 7 óra tájban.

— Hát Ballaiék mikor jöttek.

— Nem tudom.

— Ha benn volt a szobában, tudja akkor, hogy világos volt a szoba, vagy pedig sötét?

— Sötét volt.

— Ha látta a halottat, látta-e, hogy vér jött ki a száján?

— Nem.

— Hát azt látta-e, hogy a szeme nyitva volt.

— Nem emlékszem.

Polónyi: Jár-e Gorgetegen?

Kaszás: Nem.

Polónyi: Ismeri Horváthékat és Kövesdinét jól?

Kaszás: Igen.

Polónyi: Ki vitte be magát Kaposvárra esküt tenni?

Kaszás: Az uradalom kocsiján mentünk be s 1 frtot kaptunk költségekre.

Polónyi kérdésére ezután elmondta, hogy egy nappal előbb ment fel Budapestre, rokonai látogatására.

— Hol járt itt Budapesten?

Tanu erre elsorolja merre járt-kelt a fővárosban.

Szalay Károly védő: Milyen volt Nagy Márton szobaberendezése?

— Egyszerű volt.

— Látott-e benn karosszéket?

— Nem.

— Hát az ablakon ágyterítőt?

— Azt sem.

Póré szembesítve Kaszással, kijelenti, hogy ő nem azt mondta, hogy: „meghalt”, hanem, hogy: „meghal.”

Elnök: Hát maga jóvendölésszerűen mondta ezt.

Polónyi Kaszáshoz: Járt maga vagy a felesége Nagy Ákosnál?

— Nem.

Polónyi ellenezte a tanu meghiteltetését.

A törvényszék a megeskétést későbbre halasztotta.

(A többi tanu.)

Kaszás Jánosné, az uradalmi bognár felesége, szintén azt vallja, hogy Póré hívta őket azzal, hogy meghalt az uraság.

— Mikor halt meg?

— Virradóra halt meg.

Elmondta továbbá, hogy bement ő is a halotthoz, s ez a baloldalán feküdt. Az egyik szeme nyitva volt. — Molnárné betegségről nem tud.

Ennek a tanunak megesketését is későbbre halasztotta a törvényszék.

Degs István, Nagy Ákos kovácsa, egy éve, hogy a körmendi uradalomban szolgál, azelőtt Nagy Mártonnál volt Hódoson.

A műhelyben dolgozott, mikor egy néhány asszony futott be az udvarra.

— Mikor volt ez?

— Reggel 6—7 óra tájban.

— Kik voltak ezek az asszonyok?

— Nem ismerem.

— Hogy mondották ezek, hogy meghalt az uraság?

— Ugy hallottam, hogy az kiáltják: meghalt az uraság. Ezzel én visszamentem a műhelybe s amikor befejeztem a munkában levő tengely-nádálását, elmentem a kastélyba.

— Be is ment a szobába?

— Nem, mert a természetem nem veszi be a halottnézést, s így künn „aradtam a gangon. Az asszonyok bementek.

— Látta Nagy Ákos?

— Nem láttam.

— Mennyi ideig volt ott a kastélyban?

— Talán három percig, s azután hazamentem.

Elnök ezután elébe tartotta a vizsgálat során tett ellenkező vallomását, mire a tanu megjegyezte, hogy a vizsgálóbíró nagyon megzavarta.

— Tudja azt, hogy Molnárné beteges asszony volt?

— Igen egészségtelen fehérség volt, egyszer le is esett a padlásról.

— Miért ment el a hódosi pusztáról?

— Mert maceráltak.

— Hogy érti ezt?

— Kevés volt a fizetés.

Polónyi ellenezte ennek a tanunak is a meghiteltetését.

Délután Kaszás Istvánnét, özv. Kövesdi Józsefnét és Horváth Józsefnét hallgatta ki, akit lényegtelen tanuvallomást tettek.

Nagy István csősz úgy vallott, hogy Kaszás állítása szerint 2000, illetve 4000 forintot ígértek nekik, ha azt mondják a bíróság előtt, hogy hallották, mikor a megboldogult végrendekezett és csak azután halt meg.

A tárgyalást holnap folytatják.

Gavallérság és hazafiság.

(A svéd szabó és a budapesti korcsolyázó-egylet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 15.

Szó sincs róla, gavallér náción vagyunk. Híresek is vagyunk erről messze földön és sokat áldozunk érte, hogy ezen a hirünkön csorba ne essék. Az bizonyos, hogy oktaian dolog a tulhajtott gavalléria, de vérében van a magyarnak, ki tehet róla? Mint ez uri magyar tulajdonságnak egyik jellemző adalékát, említjük fel itt a következő dolgot:

Most, e hó 11-én tartotta a Budapesti Korcsolyázó-egylet a zárülését, amelyen a fölolvastott jelentések érdekes adatokat tártak föl. Az egyesület szerződtette az idei jég-szezonra gyorsfutónak és korcsolya-trainernek Ostlund svéd szabót, aki Trondjen svédországi községben lakik. Az lett volna egyebek közt a kötelessége, hogy kocsolyázni tanítsa a fiatalokat. Tudvalevő dolog azonban, hogy az idén olyan enyhe volt a tél, hogy a jégpályát meg sem nyithatták. A svéd szabó be sem tette Budapestre a lábát, az egyesület azonban mégis megküldötte neki most a szezon végén azt a 3000 koronát, a melyet számára honorárium fejében előirányzott. Ugyanennyit kapott Seibert bécsi ércöntő is, akit műkorcsolyázónak szerződtetett az egyesület s aki szintén felénk sem szagolt.

Utóvégre valamely egyesület azt tesz a pénzével, amit akar s a dolog e részben teljesen jelentéktelen; bárha sok szó férhet ahhoz is, hogy tehet-e ilyet, a mikor csak az idén is 80.000 korona bevétele volt tagdíjakból, a tagjainak mindazáltal semminemű kárpótlást sem nyújtott az elmaradt jégért. Egészen más becsapás alá esik az a két 3000 koronás tétel, a melyet a trainernek és a műkorcsolyázónak fizetett az egyesület. Lehetett volna talán magyar embereket is kapnia e két állásra, mert talán ezek közt is van olyan, aki meg lehetne érteni a korcsolyázás mesterségét ahhoz, hogy korcsolyázni taníthasson. Azért a fáradságért, hogy még csak el se jöttek Budapestre, bizonyára eléggé bőkezű honoráriumban része-

sült a trondjeni szabó és a bécsi éreöntő az egyesület részéről, amely sietett nekik táviratilag elküldeni a 3000 koronát.

Nem kiáltunk ezért épen hazaárulót az egyesület fejére, ámbár kétségtelen, hogy ez az eljárás épenséggel nem hazafias — de szivesebben láttuk volna, ha az egyesület, amely a Magyar Lovaregylet után a leggazdagabb magyar sport-egyesület, magyar alkalmazottakra költetné a pénzét, ha már a tagjait nem kárpótolja semmivel.

Érdekes itt megemlékezni a Korcsolyázó-egyesület ama tervéről, hogy 50.000 korona költséggel betoniroztatja a városligeti tavat. E tárgyban az egyesület műszaki véleményét kért dr. Zielinszky Szilárd budapesti műegyetemi tanártól, az első magyar technikus-doktortól, aki félórás tanácskozásért 500 korona tisztelet-díjat kapott, újabb bizonyosságul az egyesület gavalléros pazarlásának.

Az egész dolog különben nem is annyira jelentékeny, mint inkább jellemző. Szakértők állítják, hogy ez a gavallér előkelőséggel kidobott 6500 korona *nyolc vidéki város* korcsolyapályájának évi budgetjét fedezte volna. Bizony okosabb lett volna ezekre költeni azt a pénzt.

Megsemmisített mandátum.

(A deési választások látuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 15.

Másodizben éri a deési mandátumot az a sors, hogy megsemmisítik. A Kuria először tudvalevőleg *Teleky Domokos* gróf mandátumát mondta ki érvénytelennek azért, mert a választókat a gróf baráti-lag megkényeztette. Az új választáson *Dániel Tibor* bárót, a volt kereskedelemügyi miniszter fiát választották meg ugyan-csak szabadelvű programmal, de a választás ellen petíciót adtak be. A petíciót elfogadta a Kuria s ma hosszas tanácskozás után kimondotta, hogy *Dániel Tibor* báró mandátuma a felhozott és bebizonyított indokoknál fogva semmis.

A megsemmisítés ezuttal azon az alapon történt, hogy a fiatal báró még *kiskoru* volt a választás napján, a mennyiben csak három héttel a választás után lett nagykorúvá.

A midőn ez ítéletét meghozta a Kuria, egyuttal egy fontos elvi döntést is tett. Az ellenpárt báró *Dániel* szavazatainak nagyrészt vesztegetés címén megtámadván, kérte, hogy a volt ellenjelöltjét, dr. *Csizer Akost* nyilvánítsák megválasztott képviselőnek. De a Kuria elutasította ezt a kérelmet ama megokolással, hogy a *vesztegetés vádjával* illetett szavazatok nem számíthatók a másik jelölt javára. Ha ezt előbb tudják ez érdekelték, bizonyára kisebb lett volna a petíciók száma, mert sokan nem kérvényeztek volna, ha tudják, hogy a vesztegetés bebizonyulásakor is legjobb esetben csak új választásra van kilátásuk.

Az érdekes ítélethirdetésről a következő részleteket táviratozzák:

A kir. kurián ma reggel hirdette ki *Paiss Andor* elnök a deési választás dolgában hozott ítéletét. A kuria a deési választást a kiskorúság indokából megsemmisítette, a képviselők és a választásvédőket dr. *Ragályi Lajos* javára a költségekben elmarasztalta.

Viszont a kérvényezőket azzal a kérelmükkel, hogy a vizsgálat a többség megállapítása végett a 28. § alkalmazása

mellett, továbbá a felhozott egyéb abszolút okok kiderítésére elrendeltessek: elutasította, elfogadván *Edvi-Ilés Károly* védőnek érvelését a tekintetben, hogy a 3. §. 27. pontjának egészen önálló tényálladéka van s ide csak a szavazatok helytelen visszautasításából, avagy feljegyzéséből, szóval kizárólag a választási küldöttség működésében előfordult szabálytalanságok tartozván, a vesztegetés, etetés, itatás és egyéb okok miatt érvénytelen szavazatok a 27. pont alá nem vonhatók s így ezekre nézve átszámításnak nincs helye.

Mihelyt a Kuria a választás érvénytelenségét bizonyítottnak látja, ki kell azt mondania, s csak azért, hogy a törvényben megállapított következmények alkalmazhatók legyenek, az ítélet elhalasztását maga után vonandó vizsgálat elrendelésének nincs helye.

Ezen ítélet következtében tehát Deesen ismét új képviselőválasztás lesz, ezuttal már a *harmadik* ízben.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Beöthy László fölmentése.** *Beöthy Lászlónak*, a budapesti Nemzeti Színház igazgatójának felajánlott lemondását, mint már megirtuk, a belügyminiszter elfogadta. Az igazgatónak állásától való fölmentését *csütörtökön* fogják közzétenni. Igazgatót egyelőre nem neveznek ki, hanem az igazgatói teendők végzésével hirtelen *Somló Sándort*, a Nemzeti színház tagját bízzák meg.

* **A drága primadonna.** *Székely Irén*ért, a kitűnő primadonnáért, akinek esténként fenomenális sikerei vannak a budai Várszínházban, megindult a versengés. Legújában Bécsbe akarják elhódítani. Már a második fellépésére megérkezett az osztrák fővárosból két szemes direktor. Sokat tapsoltak *Székely Irén*nek és elhatározták, hogy viszik a császárváros egyik énekes színpadjára. Az első felvonás után, hogy hogynem, megtudták, mennyi a gázsija a jeles művésznőnek. A két bécsi direktor vette a kalapját, felöltöjt s be se várva a következő felvonást, mind a ketten — visszautaztak Bécsbe. Egyik nagyváradi ujság egyébként azt jelzi, hogy *Székely Irén* és *Somogyi Károly* igazgató között újból megindultak a tárgyalások s így nem lehetetlen, hogy a drága primadonna megmarad Nagyváradon, annál is inkább, mert *Székely Irén* eddig *Joanovits* dr.-hoz nem írta alá a szerződést.

* **Vidéki színészet.** *Békéscsabán*, mint nekünk írták, a miskolci színtársulat a fővárosi színházak műsorát mutatja be nap-nap után. Színré került: *Kuruc Feja* Dávid, *Vörös talár*, *Katalin*, *Lotti ezredesi* és *Svihákok*. A drámákban: *Bakó László*, *Pataky Riza* és *Jezer-nicky Sári*, az operetben *Kornay Margit*, *Sárosi Paula*, *Ráthonyi Stefi*, *Csöregh Jenő*, *Szadai Ferenc* és *Virág Ferenc* tűnik ki. *Boda Ferenc*, az aradi színtársulat volt tenoristája *Vácott* játszik. *Hevessy Mihály* színtársulatánál.

* **Az aradi zene-konzervatorium** ma tartotta házi zeneestélyét, melyen nagy közönség jelent meg s élénk figyelemmel kísérte a program minden számát. Zongorán a növendékek közül *Reinitz Vilma*, *Schik Márton*, *Joanovits Erzsébet*, *Csillag Irén*, *Binder Aglaja* és *Barkó Ilona* ügyeskedtek, hegedűn pedig *Pollák Imre*, *Rajz Elek*, *Guttman Oszkár* és *Lux Károly*. Az estélyt egy művészi városnégyes fejezte be, a melyet *Unger Mór*, *Sperber Frigyes*, *Mütermüller József* tanárok és *Vas Sándor* dr. adtak elő.

Sikkasztásért letartóztatott kereskedőegyleti alelnök

(Az ural passzió vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 15.

Szenzációs letartóztatás történt *Temesvárott*. Az ottani rendőrség letartóztatta *Brudermann Adolfot*, a kereskedők egyesületének alelnökét, a *Kecskeméthy Sándor* látszerész-cég üzletvezetőjét, ki az utóbbi időben társadalmi téren is szerepet vitt a kereskedők körében. Letartóztatta a leghitványabb büntettek egyik ért: sikkasztásért, mert *Brudermann Adolf* hűtlenül kezelte a gazdája által reá bízott pénzeket. *Brudermann* az aradi kereskedők előtt is ismerős volt; egyrészt annak révén, hogy a *Kereskedelmi alkalmasságok* néhány év előtt *Temesvárott* tartott országos kongresszusának ő volt az egyik előadója, azután meg többször megfordult *Aradon* is.

A letartóztatásról és annak előzményeiről a következőket jelenti temesvári tudósítónk:

Brudermann Adolf régóta és feltűnő módon sokat kötelezett. Megtörtént, hogy társaságban 100—150 koronát költött hetenként kétszer is. Ezenfelül igen költséges ural passziói voltak, melyekre bizony nem igen telhetett a hivatalnoki fizetéséből. Kitűnő beszélő-tehetsége és nagy intelligenciája van, ezen a révén vezető szerepet játszott temesvári kereskedők közt. A legutóbbi kard-afférben is sűrűn emlegették a nevét.

Az utóbbi időben többen figyelmeztették *Kecskeméthy Sándort*, kinél *Brudermann* alkalmazva volt. *Kecskeméthy* nem adott hitelt a gyanúsításoknak, mert feltétlenül bízott üzletvezetője jellemében. A napokban végre, hogy saját lelkiismeretét megnyugtassa, felkérte *Popper Bertalant*, az Agrár-takarékpénztár intézőjét, hogy vizsgálná át üzleti könyveit. És akkor jöttek rá arra a vétke: manipulációra, melyet *Brudermann* évek óta folytatott.

A sikkasztást leginkább úgy követte el, hogy például rábíztak 15—24 utalvány feladását, mely pénznek ő csak a felét adta postára, a többit megtartotta magának és a könyvekben meghamisította a tételeket.

Az eddigi vizsgálat azt eredményezte, hogy 1900. év szeptember haváig nem kevesebb, *11.176 koronát* sikkasztott el a hűtlen tisztviselő. De valószínű, hogy ez az összeg a mai napig megkészszerződött, vagy *20.000 koronára* ment fel.

A rendőrségen az egész délelőtt ezzel az ügygyel foglalkoztak. Kihallgatták *Kecskeméthy*t, *Poppert* s csak mikor ezek az urak eltávoztak, került a sor a bűnösre, aki mindeideig egy másik szobában kedélyesen és mitsem sejtve beszélgetett.

A mikor *Malyáta* rendőrkapitány elmondta *Brudermann Adolf*nak, hogy mivel vádolják, azláthatólag összereszt és határozottan tagadott mindent. Csak később, a mikor a bizonyítékok egész halmazát hozták fel ellene, vallotta meg töredelmesen bűnét.

Sirva csak azt könyörögte a rendőrkapitánytól, hogy adna neki tíz percnyi időt, mely idő alatt *felbélhetné magát*.

Megmotoztatása alkalmával találtak nála egy üvegecskében *foszforsavat*, melyhez hasonló folyadékot hordott magánál *Brudermann neje* is.

Azt vallja, hogy a mérget azért hordta magánál, hogy válságos pillanatban *öngyilkos lehessen*.

A délelőtt folyamán lakásán megejtett házkutatás alkalmából igen sok, az üzletből *lopott holmit* találtak, mire a rendőrség *Brudermann*

Adolfet előzetes letartóztatásba helyezte és átkísérte a királyi ügyészséghez.

Brudermann Adolf családja iránt városzerte általános részvét nyilvánult meg. A sikasztó felesége szerény igényű, egyszerű asszony, kinek férje bűnös üzelmeiről nem lehetett tudomása. Sirva panaszkolt sokszor ismerőseinek, hogy férje sokat éjszakázik és az utóbbi időben ideges, ingerlékeny. Neki azonban mindig azt hazudta, hogy sokat keres és ő szeret élni. A szegény asszony mit tehetett volna egyebet, hallgatott és tűrt.

Két kis fia van, kiket rajongásig szeretett. Az egyik tíz, a másik nyolc éves. Mindkettő kitűnően tanul.

Egy aradmegyei parasztyerek verse a királyhoz.

(Névnapi üdvözlés — egy kis könyöradományért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Ferenc napjára érdekes levél érkezett a kabinetirodába. Egy aradmegyei tizenéves parasztyerek írta meg, zengő versekben s úgy köszöntötte fel a felséges királyt. Persze, a rimes névnapi köszöntő nem szakadt egész önzetlen szívből. Pár sor prózát mellékelte hozzá a fiu, de ebben is megható vonás nyilatkozik meg. Arra kéri a fiu, *Hevesi* Antal ágyai parasztfiu a királyt, hogy az apját, a kinek a földje elutazni készül az adósságok tengerén, mentse ki egy kis könyöradománnyal.

Az érdekes felségfolyamodás tegnap érkezett vissza a kabinetirodától. Az első részre, a verses fölköszöntő így szól:

Szózat.

Felséges királyom bocsás meg én nekem,
Hogyha verseimben személyedet sérttem,
Becsés neved napját emlékemben vettem.
Nagyra vitt engemet ezen vas érzélem,
Fel ne köszöncselek el nem kerülhetem
Ezt diktálja nekem az én igaz szívem.
Tizenégy évemet ez évbe taposom
Tenéked szentelem felséges királyom
Kérem az egeknek hatalmas nagy urát
Még pályádat futhasd a világon tovább,
Isten kegyelméből mint földi istenünk.
Sok számos éven át buzgólkodhas értünk
Igaz jó népednek te légy hű orvosa
Látod avagy hallod őket a nyomorba
Tarcsa meg az isten élted továbbra is
Végnélküli örömmel szemléld hű népeid
Majd ha pedig eljő élted vég órája
Az ur színe előtt álasz számadásra
Legyen az ur Jézus szószólód tenéked
Az ő szent vérével mosogasson téged
Istentől kívánom felséges királyom
A menyei korona szent fejedre szálljon.
Mint a hogy megnyerted földi istenséged,
Odafenn is nyerhess örök dicsőséget,
De majd ha eléred élted végóráját,
Birhasd az uristen fényes menyországát,
Tétessék fejedre örökös korona
Ezt kívánja szívem igaz sugallata.
Hallgasd meg istenem szíveimből kívánom
Boldog légy örökre felséges királyom Amen.

A vers után a szerző: *Hevesi* Antal tizenéves ágyai parasztyerek prózában intéz néhány sort a királyhoz. Az édes apja nevében szól:

„Üszintén megvallom — írja — az ő gyenge állapotát: igaz, hogy van egy kis birtokocskája, valami tizennyolc hold földcskéje, de már az ő adóssága majdnem fedezi kis birtokát, mert jóval felül van ezer forinttal, ha sziveskedne egy kis könyöradománnyal megsegíteni kedves

apám, mit hálaladats szívvvel fogadnék felséges király apámtól.”

A levél legvégének pedig ez a formája:

Az apám atrecc pedig

*Hevesi János földművelő
Aradmegye utolsó posta,*

Kisjénő,

Agya házszám 29.

A levélnek nem lett nagy fogantaja. A mint az ilyen felségfolyamodással szokás, a kabinetiroda áttette a belügyminiszterhez, az pedig leküldte „illetékes elintézés végett” Aradmegye alispánjához. Hogy pedig a vármegye konvertálja a tizenéves parasztköltő apjának adósságait, az nem valószínű . . .

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Székely-otthon f. hó 13-án tartotta közgyűlését, melyen a belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabály értelmében a tisztviselőkart választották meg. Elnök ujjal *Benkő* Gyula máv. ellenőr lett, ki eddig is buzgó szorgalommal és tapintatos vezetéssel töltötte be az elnöki tisztséget. Alelnökök lettek: *Szilvássy* László dr., *Szép* János. Titkár: *Nádas* Gyula, jegyző: *Bálinth* Andor. Aljegyző: *Kovács* Ferenc, pénztáros: *Jakabffy* István, ellenőr: *Virágh* Dénes. Választmány: *Beő* Árpád dr., *Bor* Imre, Cs. *Endes* Dániel, *Domokos* Ignác, *Drágos* Arisztid, *Lázár* Péter, *Nagy* Sándor, *Nyegre* Vince. A székely-otthon minden vasárnap délután összejövetelt és minden hó 1-ső vasárnap délutánján választmányi ülést tart a Vass-szálló I. emeleti rendes helyiségében.

Veszedelem a huszárlaktanyában.

(Lépfene és takonykór a huszárlóvak között.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az aradi közös huszárlaktanyában veszedelmes állapot-betegség lépett fel. A lovak legnagyobb ellensége: a lépfene és a takonykór uralkodik a huszárlóvak között a legnagyobb mértékben. Az ezredparancsnoksága *Lázár* Frigyes ezredes személyes intervenciójára széleskörű intézkedéseket tett a ragályos és fertőző betegségek elterjedésének megakadályozására s így remélhető, hogy azok a kaszárnya falain kívül nem fognak áldozatokat szedni.

A veszedelmes betegség fellépését úgy fedezték fel, hogy a múlt hét elején a 2-ik század egy huszára jelentést tett a század parancsnokának arról, hogy egy ló gyanus körülmények között megbetegedett.

A jelentés megtéte után *Lázár* Frigyes ezredes az ő ismert gondosságával azonnal megvizsgáltatta a beteg állatot a katonai állatorvossal, s ez kijelentette, hogy bár a betegség jelei tényleg gyanusak, mégis reméli, hogy a ló ki fog gyógyulni.

A ki ismeri a lépfenének és a takonykórnak veszedelmes jellegét, az helyeselni fogja *Lázár* ezredes eljárását, ki katonás erélyével elrendelte, hogy a beteg lovat azonnal löjjeék agyon. A boncolás alkalmával kiderült, hogy a ló a legnagyobb mértékű takonykórban (malleus humidus) szedvedett.

A következő napon ugyancsak a második századnál még két ló megbetegedésétől jelentettek. *Lázár* Frigyes ezredes minden tétovázás nélkül azonnal elrendelte a két beteg ló agyonlövetését s a boncoláskor ezeknél is ugyanazt a betegséget konstataálta az állatorvos. Harmadik nap újabb betegedés történt s a ló pár óra múlva megdőglött. Ennél lépfenét konstataáltak. A kaszárnyában természetesen óriási ijedtség származott, mert ez a két betegség, ha elterjedésüket megakadályozni nem sikerül, százával szedi áldozatait.

Az óvintézkedések megtételéről az ezredes haladéktalanul gondoskodott. Elrendelte, hogy a 2-ik század harmadik szakasza, ahol ezek a betegedések történtek, teljesen elkülöníttessék a többiektől, s e szakasz katonáinak sapkájára fehér ellenség-jelvényt tétetett, hogy már mesziről felismerhetők legyenek. A lelőtt lovak nyergelét és szerszámaint, a pokrócokat és az istálló-almot, sőt a legénység ruháit is elégették, a szakasz katonáit megfürösztötték, a jászlakat pedig összevagdalták s feltűzelték. Így aztán minden meg volt téve a betegség elterjedésének meggátolására.

Tegnapelőtt azonban egyszerre nyolc ló megbetegedését jelentették *Lázár* Frigyes ezredesnek. A kiváló katona, aki mint minden huszár, a legnagyobb gondossággal viseltetik az ezred loállománya iránt, mind a nyolc lovat agyonlövette. Ezek közül három takonykóros volt, öt egészséges. Az utóbbiakat tehát óvatosságból kellett lelövetni, nehogy a betegség esetleges kifejlődése által még több állatot megfertőzzenek.

A kaszárnyában most izgatottan várják, hogy mi fog történni a lovakkal. A 2-ik század harmadik szakaszában harminchét ló van és nem lehetetlen, hogy mind a 37 állat áldozatul fog esni a rettenetes kórnak.

Lázár Frigyes ezredes el van készülve arra, hogy szükség esetén a szakasz összes lovait agyonlöveti. Ő maga a baj keletkezését annak tulajdonítja, hogy Arad egész környéke fölfelé Makóig, délen pedig egész Temesvárig ilyen betegséggel fertőzve van. A gyakorlatozások alkalmával pedig, mikor őrjáratokat küldenek ki egyes községekbe, a lovas őrsök valamelyike olyan községbe került, ahol ezt a ragályos betegséget felvette.

Az ezredes olyan nagyszabású óvintézkedéseket tett a betegségek elterjedésének elejét veendő, hogy a város loállományához azok el nem jutnak. Sőt az ezredesnek az a meggyőződése, hogy a betegség a veszélyeztetett szakaszon kívül a laktanyában sem terjed tovább.

Egyébként *Lázár* ezredes a tüzéséggel és a gyalogsággal minden együttes gyakorlatozást megszüntetett, jöllehet a betegség eddig még a második századnak is csak 3-ik szakaszában mutatkozott. A huszárlaktanyában ezidőszent 6tszáz ló áll.

Pör az aréna ujjáépítése miatt.

(Kártérítés és magánlakásértén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Néhány napja fogtak a várcs egy legregibb, nevezetes házának, az Aréna-épületnek lebontásához, hogy annak helyére új, kétemeles palotát építsenek. A bontást alig kezdték meg, s az éptés révén máris pör keletkezett, a melynek végét nagy érdeklődéssel várják.

A pört *Keller* Gyula műkertész indította *Fischer* Eliz, az Aréna-épület tulajdonosa ellen. A beadvány szerint, a melyet *Keller* képviselőtében *Fényes* Kálmán ügyvéd nyújtott be. *Fischer* Eliz az építés megkezdése előtt kijelentette *Keller*nek, hogy az új házban megfelelő, a mostanihoz teljesen hasonló helyiséget fog kapni. Mikor a tervek elkészültek, s *Keller* azokba betekintett, azt látta, hogy a neki szánt kirakat csak fele akkora, mint a mostani, már pedig neki az üzlet természete folytán nagy kirakatra van szüksége.

Keller kijelentette, hogy ő ezt a helyiséget nem fogadja el, s miután neki még másfél éves szerződése van, a mig megfelelő helyiséget nem biztosítanak neki, ő nem hajlandó

kiköltözn. Erre a háziasszony azt mondta, hogy ez esetben *Kellert* is fogja lakoltatni.

Mikor Keller látta, hogy a háziasszony ragaszkodik ehhez, arra kérte, hogy a szomszédos helyiséget, a hol nem építenek, s a honnét a Müller-féle kékfestő üzlet május elsején kiköltözik, adja át neki, de a háziasszony a kértést nem teljesítette.

Néhány nap előtt történt, hogy Fischer Eliz, miután Keller nem akart kiköltözni, délelőtt a zárva volt üzletet *lakotással felnyitatta*, s a bennne levő virágárukat *kihordatta*. Ezután a virágüzlet helyiségét rövidesen lebontották.

E miatt Keller *kártérítési pört* indított Fischer Eliz ellen. A kártérítés összegét nem állapítja meg, de fölhozza, hogy ép azokon a napokon, a melyek ezt az esetet követték, több nagy temetés volt Aradon, a melyek egy részének koszoruit nála rendelték volna, s így ő jelentékeny közvetlen jövedelemtől esett el; jelentős kár érte pedig az által, hogy előreláthatóan jó időre üzlethelyiség nélkül maradt. A kártérítési pörön kívül Keller följelentést adott be Fischer Eliz ellen *magánlakértés* miatt.

Az eset élénk jogi vitákra ad alkalmat s kíváncsian lesik mind a két pörben az *aradi* kir. törvényszék döntését.

HIREK.

Aradmegyei pénztintézet Békésben.

— Az *Aradi Közlöny* tudóstíjától. —

Arad, április 15.

Az *Aradmegyei Takarékpénztár*, amely működését eddig két vármegye hitelügyeinek szolgálatában folytatta, mert azt egy békéscsabai pénztintézettel karöltve, Békésvármegyére is kiterjesztette.

A *békéscsabai iparosok segély és hitelszövetkezete* nemrégiben 200,000 korona alaptőkével *részvénytársasággá* alakult át, a melynek vezérigazgatója *Szailer Gyula* Békéscsaba község tisztviselője lett, a címe pedig: *Békéscsaba-Városi Takarékpénztár*. Az újjáalakult pénztintézet most az *Aradmegyei Takarékpénztárral* szerves kapcsolatba jutott.

A takarékpénztár e hó 12-én tartott közgyűlésen alaptőkéjét 400,000 koronára emelte föl, oly kikötéssel, hogy arra nézve az *Aradmegyei Takarékpénztár* útján bonyolítja le.

A szerves kapcsolat folytán a Békéscsabai Városi takarékpénztár az *Aradmegyei Takarékpénztár* két igazgatóját *Herel Bernátot* és ifj. *Kinczig Jánost* a maga igazgatóságába választotta.

A békésmegyei takarékpénztár ez átalakulásának nagy fontossága van. Az *Aradmegyei Takarékpénztár*, amely battonyai fiókja által *Csanádmegye* területén is működött, ezzel Békés, az Alföldnek virágzó, fejlődő vármegyéje közgazdaságának szolgálatába állott, s kétségtelen, hogy annak jelentős szolgálatokat fog tenni.

Amint értesülünk, az *Aradmegyei Takarékpénztár* az *opció* jogával teljes mértékben élni fog.

— **A király képe az ipartestületben.** Az *aradi ipartestület*, még ez évi közgyűlésén elhatározta, hogy a király életnagyságu arcképét megfesteti a testületi ház nagyterme részére. Az ipartestület előljárósága hétfőn tartott ülésén a kép megfestésével *Alekszics István* aradi fiatal festőt bizta meg.

— **A király részvéte.** Megirtuk mai lapunkban, hogy *Pálffy András* gróf, a magyar testőrség kapitánya, tegnap Bécében meghalt. A király — mint tudósítónk táviratozza — ma

délután tudatta a magyar testőrséggel, hogy *Pálffy* grófnak holnapután végbemenendő temetésén *személyesen* fog megjelenni.

— **Horánszky beteg.** *Horánszky* Nándor kereskedelmi miniszter, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, beteg. Vasárnap erősen meghűlt és tegnap oly nagy láza volt, hogy tüdőgyuladástól tartottak. Ma már jobban érzi magát, de néhány napig ágyban kell fekdnie.

— **A megye közgyűlése.** Aradmegye törvényhatósága, mint már említettük, tavaszi évnegyedes közgyűlését a szabályrendeletileg megállapított időtől eltérőleg folyó hó 30-án d. e. 9 óraker tartja. Ezen az ülésen töltik be választás útján a Bibics-alapítványnál megüresedett két ösztöndíjas állomást, valamint a szintén megüresedő egy *Ludovika* akadémiai helyet. Tárgyalásra kerül továbbá több törvényhatósági átirat, alispáni jelentés és községi ügy. Szóba fog kerülni *Krivány* János sikkasztása is a vármegyei alapokból kölcsönvett összegek fedezési okmányai révén. A községi ügyek kapcsán három érdekes felelőbeszés lesz, melyeket az *eleki, erdőhegyi és szintyei* községi előjáróságok megválasztása ellen *Erling Lenard*, ifj. *Vajda István* és *Rédei Albert* és társai nyújtottak be.

— **Házasságok.** *Bohus* István báró, világi nagybirtokos, főrendiházi tag, ma délelőtt fél 12-kor kötött házasságot Aradon *Cárán Eszter* urnóval. Tanúk voltak: *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója és *Purgly* János földbirtokos. A házastársakat *Institoris* Kálmán polgármester adta össze.

Reich Jenő, Nemes Zsigmond dr. aradi ügyvéd irodavezetője, ma kötött házasságot *Mauthner* Franciska kisasszonnyal, *Mauthner* Ignác leányával, Aradon.

Havas Armin dr. nyitrai ügyvéd ma váltott jegyet Aradon *Stein* Margit kisasszonnyal, özv. *Stein* Dávidné urnő bájos leányával.

— **Arad választói.** A város központi-választmánya *Institoris* Kálmán polgármester elnöklése alatt ma délután ülést tartott, melyen átvizsgálták a választói jogosultsággal bírónak ideiglenesen összeállított névjegyzékét. Az elfogadott névjegyzéket május 5-től 25-ig közszemlére teszik ki s az ellen május 15-ig a *fel-szolamlások*, 15 től — 25-ig pedig az ezekre leendő *észrevételek* nyújtandók be. A mai ülésen tették le a választmány új tagjai az előirt esküt. Az ülésen a polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Simay* István, *Bing* Vilmos, *Deutsch* Bernát, *Varjassy* Lajos, *Kádas* Kálmán és *Vannay* Gyula.

— **Meggyilkolt orosz miniszter.** *Pétervarról* táviratozzák: *Szicipjagin* orosz belügyminiszter ellen ma délután 1 óraker merényletet követtek el a birodalmi tanács épületének előcsarnokában. A *miniszter* 2 óraker meghalt. A merényletről közelebbi részletek nincsenek.

— **A nyári menetrend.** Az *aradi és csanádi egyesült vasutak* igazgatósága ma bocsátotta ki a nyári menetrendet, mely május hó 1-én lép életbe. Az új menetrend szerint a vonatok a következőképp közlekednek:

Aradról Szegedre indul a vegyesvonal reggel 7.10, a személyvonal d. u. 4.11 óraker, megérkezik d. e. 11.36 és este 8.30 percker. Visszafelé Szegedről indul reggel 4.11 és d. u. 2.20 percker, Aradra érkezik d. e. 8.35 és este 7.06 percker. *Mezőhegyesről Szegedre* a személyvonal indul reggel 7.11, érkezik d. e. 9.35 percker, visszafelé indul este 6.29, *Mezőhegyesre* érkezik 8.46 percker. *Aradról Brádra* a személyvonal indul reggel 6.25, d. u. 4.30 (*Gurahoncig*), a vegyesvonal déli 12.06 percker, *Brádra* érkezik déli 12.04 és este 7.04 percker, *Gurahonczra* este 8.18-kor, Visszafelé *Brádról* indul d. u. 1.12 és regge 4.17-kor, Aradra érkezik este 6.56 és d. e. 11—óraker. *Gurahonczról Brádra* a tehervonat személyszállítással indul d. u. 2.54, érkezik este 6.09 kor, visszafelé indul reggel 6, *Gurahonczra* érkezik d. e. 8.57-

kor. A *gurahonci* személyvonal indul reggel 4.12-kor, Aradra érkezik reggel 8.08-kor. *Borosjenőről Csermőre* a vegyesvonal indul d. e. 8.41 és este 6.50-kor, visszafelé indul reggel 5 és d. u. 3.50 percker. *Mezőhegyesről Kétegyházára* a vegyesvonalok indulnak d. e. 9.50 és este 6.50-kor, érkeznek d. e. 10.56 és este 9.14-kor. Visszafelé indulnak reggel 5.18 és d. u. 2.54-kor. *Mezőhegyesre* érkeznek reggel 6.46 és d. u. 5.25-kor. *Új-Szent-Annáról Kétegyházára* a vegyesvonalok indulnak d. e. 8 és este 6.20-kor, érkeznek d. e. 10.51 és este 8.51; visszafelé *Kétegyházáról* indulnak reggel 5.18 és d. u. 2.44-kor, érkeznek reggel 7.05 és d. u. 5.12-kor. *Boroshebesről Menyházára* indul d. e. 9.32-kor, érkezik 10.54-kor, visszafelé indul d. u. 2.24, érkezik 3.40-kor. *Kovácsházáról Csaba-Körraktárig* a vegyes vonat naponta indul d. e. 9.40-kor, érkezik 12.20-kor, visszafelé indul d. u. 1.47-kor, érkezik 4.22-kor. Vasárnap, szerdán és szombaton *Kovácsházáról* reggel 5 óraker indul vonat *Csabára*, szerdán és csütörtökön pedig este 7.35-kor, de ez utóbbi csak *Csanád-Apácáig* megy. *Csaba-Körraktártól Kovácsházáig* visszafelé a vegyes vonat indul szerdán és szombaton d. e. 10.41-kor, érkezik d. u. 1.13-kor, továbbá hétfőn reggel 4.57-kor, érkezik d. e. 7.13-kor. Csütörtökön és pénteken *Csanád-Apácától Kovácsházáig* megy a vonat 4.54 percki indulással, kedden pedig d. e. 8 óra 35 percki indulással.

— **Az aradi román szeminárium igazgatója.** *Csorogár* Romulus, az *Aradi Közlöny* tegnapi számában megjelent vezércikkre vonatkozólag a következő megjegyzés ket teszi: Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Mindenekelőtt bocsánatot kell kérnem, hogy rövid időközben, az igazság érdekében most már másodszer vagyok bátor becses lapjának vendégszeretetéigénybe venni. Igaz, hogy két tanár eltávozott intézetünkől és pedig az egyik azért, mert a brassói román főgymnásiumnál egy jövedelmezőbb tanári állást hapott, a másik pedig szeptember hóban a nagyszabeni román papnövelde tanára, utóbbi időben pedig szerdahelyi esperessé lett. Így állván a dolgok, f. tanév elején meghívtunk egy budapesti egyetemet végzett tanárjelöltet, ez azonban az ajánlatot nem fogadta el, mert mint miniszteri alkalmazott, sokkal jobb fizetést élvez. Segítettünk a szükségesen úgy, ahogy lehetett, még pedig először úgy, hogy szaporítottuk a megmaradt tanárok óraszámát, másodszer pedig alkalmaztunk segédtanárokat is végre a melléktárgyaknál az óraszámot összevontuk. Jól megjegyzendő azonban, hogy a magyar nyelvtan és a hazai történelem óraszámja változatlan maradt, úgy, a hogy azt a közokt. miniszterium által jóváhagyott tantervünk megköveteli. A mi pedig a neveléstani tudományokat illeti, teljesen valótlan azon állítás, hogy az óra-szám csak 8 volna hetenkint, mert a tényállás az, hogy azok heti 13 órán adatnak elő, a mihez a módszertani gyakorlatokat és hozzáértve, az összes óraszám 25-öt tesz ki. 16 órát ír elő gyakorlatokkal együtt az új miniszteri tanterv-javaslat, a mely nincs még jóváhagyva és a mely még vita tárgyát képezi. Az oktatási órák összes száma hetenkint nem 80, hanem legalább 120. A hazai történet jelenlegi tanára *Botis* Tivadar dr., a ki magyarországi (bihari) születésű, középiskolai tanulmányait a nagyszabeni áll. főgymnásiumban, a theológiát pedig Aradon végezte és hittudományi tudorrá a csernovici egyetemen lett felavatva. így tehát nem Ausztria vagy Romániából került hozzánk. Végül ünnepélyesen kijelentem, hogy intézetünknel idegen honosságú egyén egyáltalában nem tanít. Rendkívül sajnálom, hogy a püspök-választást megelőző mozgalmak hullámverése intézetünket sem hagyja érintetlenül, a melynek pedig ez ügghöz semmi köze sincs.

— **Az abrudbányai választás.** Az *abrudbányai* választókerületben, a hol *Tisza*

Kálmán elhunytja miatt jött üresedésbe a mandátum, ma ejtették meg az új választást. *Rosenberg Gyula* és *Légrádi Károly* állottak egymással szemközt, mert a harmadik jelölt, *Komlóssy Ferenc* kanonok, a reménytelen mérkőzés alól visszalépett és már tegnap ott hagyta a várost. *Rosenberg* győzelme előre volt látható. 138 szavazattal őt választották meg a *Légrádinak* jutott 18 szavazattal szemben.

— **Visszahelyezett jegyző.** *Sekália József* *kisjenői* községi jegyzőt a hosszú ideig tartott fegyelmi vizsgálat teljesen rehabilitálta, s ennélfogva *Csukay Gyula* *kisjenői* főszolgabíró őt ma *visszahelyezte* állásába. A visszahelyezés az egész községben meglepedést kelt.

— **A katonaság köréből.** A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy *Temmel Viktor* szekerész-hadnagy a csász. és kir. 3-ik huszárezredhez helyeztetett át.

— **Eltűnt aradi pékmester.** Szombaton délelőtt 10 órakor *Stern József* aradi pék eltűnt Halász-utca 22. számú lakásáról. Magához vette katonakönyvét, a szekrényből feleségének, kivel nyolc hónap óta él házasságban, 80 korona pénzét s eltávozott hazulról. *Stern* eltávozásakor fekete ruhát, felöltőt és kalapot viselt, ujján két bordóköves gyűrű volt. Az eltűnést *Stern József* felesége jelentette be a rendőrségnek. Az eltűnt pék 25 éves zömök természetű, fekete bajszos ember.

— **Natalia — menyasszony.** Belgrádban elterjedt hírek szerint *Natalia* királyné menyasszony. Legközelebb megesküszik egy széles körben ismert francia mágnással. Az eljegyzés a legnagyobb csendben történt meg a múlt héten *Biarritzban*. A belgrádi konakban erősen cáfolják a szép királyné férjhezmenésének hírét, megerősíti azonban ezt egy még tegnap érkezett párisi távirat, mely szerint *Nataliáról* azt újságolja a *Liberté* című lap, hogy *Berch-sur-Merben* szombaton délután áttért a *katholikus vallásra*. A keresztelést a párisi *L'Aisance* negyed plébánosa végezte. Az áttérésnek célja az, hogy az esküvő egyházilag is megtörténhessék.

— **Középkori lelet Arad közelében.** Az Új-Arad szomszédságában levő *Mezőhát* községben *Titticher Herman* földmives szántás közben egy nagy agyagfazékra bukkant, mely tele volt a 16-ik századból való különböző nagyságu ezüst-pénzzel. A jámbor atyafi falubeli ismerőseinek osztogatta ki, mint szerencse pénzt, de ez az öröme sem tartott sokáig, mert az aliósi pénzügyőrök tudomást szereztek e ritka leletről és a még nála talált 640 darabot elkobozták tőle és felküldték a budapesti nemzeti muzeumba.

— **Egy törvénybíró ünnepeltetése.** *Juhász István Székudvari* volt törvénybíró, ki negyvenegy éven át viselte ezt a tisztséget, lelkes ünneplésnek volt tárgya vasárnap. Délelőtt 11 órakor a községi képviselőtestület jelenlétében *Csukay Gyula* *kisjenői* főszolgabíró átadta az ünnepeltnek a király által adományozott *ezüst érdemkeresztet* s üdvözlő beszédet intézett hozzá. Az ünnepeltet ezután az egyes küldöttségek üdvözölték, köztük az előjárók *Varga György* jegyző vezetése alatt, a rom. kath. egyház küldöttsége *Dienes Adorján* lelkész, a görög kel. egyház *Varga Aurél*, a tanítói kar *Sipos Ferenc*, a székudvari uradalom *Rázel István* inspektor, a községi hitelszövetkezet *Matkovics Mihály* vezetése alatt. A kitüntetett tiszteletére a földesur, *Wenckheim Frigyes* gróf, nagy ebédet adott, melyen mintegy hetvenen vettek részt. A lakomán az első felköszöntőt *Csukay Gyula* főszolgabíró mondta a királynak, *Rázel István Juhász Istvánt*, az ünnepeltet, *Dienes Adorján Wenckheim Frigyes* grótot, *Sipos Ferenc* pedig *Csukay Gyulát* köszöntötte fel. *Wenckheim Frigyes* gróf táviratilag üdvözölte az ünnepeltet.

— **A vasúti dráma halottja.** Néhány nappal ezelőtt — mint ezt akkoriban megírtuk — megrázó dráma játszódott le Kengyel község mellett a Budapest felé haladó személyvonaton. Az egyik első osztályú fülkében meghúzták a vészjelző féket s a vonat a nyílt pályán hirtelen megállt. A fülkéből rénes jaijezékélés hallatszott. *Sachs Gyula* tiszaföldvári birtokos birkózott a feleségével, aki jobb kezében élesre fent beretvát tartott s szüntelenül ezt kiabálta:

— Halj meg te is, halj meg velem!

A kalauz segítségével a férj legyűrte ideg-beteg feleségét s mikor a nő alétan, bágyadtan elaludt, elmondta, hogy az asszony, aki tízenkét esztendeje a hitvese, idegbajba esett s mert a vidéki orvosok nem tudtak rajta segíteni, fölviszi a fővárosba, hogy neves ideggyógyászokkal kezeltesse. A nő elutazásuk előtt kutba ugrott, de kimentették. A vonaton csendesen viselkedett. Mind a ketten elaludtak s hajnalban a férj csak arra ébredt, hogy a felesége jajgat s a borotvával hadonászva, meg akarja vágni. A beteg urnót a zsidó kórházban kezelés alá vették s megállapították, hogy elmezavarában szublimát-pasztilával megmérgezte magát. A mérég úgy elpusztította a nő belső szerveit, hogy minden orvosi ápolás dacára ma délután meghalt. Leánynevén *Feldheim Amáliának* hívták. Harminckét éves volt.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a csermői anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Keresztes Lajos* jegyzőt nevezte ki és őt a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Költészet az aktában.** Azt már tudjuk, hogy minden magyar református pap poeta-lelek, elkezdve *Szabolcska Mihálytól* le a legutolsó falusi tiszteletesig, de a „semmi“ fogalmát aligha tudja közülök egy is olyszépen kifejezni, mint azt *Soós Károly*, a nagy-majláthi ev. ref. lelkész tette. Az aradi hatóságnak szüksége volt a negyvenes évekből egy nagy-majláthi esketési anyakönyv kivonatra s ez iránt az előjáróság utján megkereste a főt nevezett lelkészt. *Soós Károly* hivatalos aktájában, mely ma érkezett meg Aradra, így írja körül azt a ténnyt, hogy a kérdéses időben nem volt meg sem a falu, sem az eklézsia:

Hivatkozással 188—1902. sz. megkeresésére, van szerencsém értesíteni, hogy 1840-ben Nagy-Majláthnak helye pusztá volt, hol csak a barlangkőrével üre játszi kedvét a föltámadó szél s az itt-ott legelesző nyájak, gulyák kolompja zavarta föl a vidék egyhanguságát. Szóval a kért esketési anyakönyvi kivonatot sajnálatunkra nem küldhetjük meg . . .

A városházán megmosolyogták ezt a poetikus aktát. Pedig ez a stílus minden naiv bőbeszédűsége mellett is mennyivel szebb, mint a sok „tárgyban“ s a még több „tatik-tetik.“

— **A kötelező házasság.** Az Alföld egyik nagyobb uradalmában nagyon sok a nőtlen alkalmazott. Ez a körülmény arra indította a grófi tulajdonost, hogy ezt az állapotot megváltoztassa. A napokban aztán tudtára adta nőtlen alkalmazottainak, hogy többé nem alkalmaz nőtlen embereket és megköveteli mostani alkalmazottaitól is, hogy egy év leforgása alatt okvetlenül megnősüljenek és a ki ezen kívánságának nem tesz eleget, azt az egy év után elbocsájtja a szolgálatából. Sokan vannak az alkalmazottak között 50 év körüli legényemberek. Ezek a boldogtalanok most kissé kényes helyzetben vannak. Szeretnének továbbra is megmaradni a gróf ur szolgálatában, de azért egy kicsit fájnak a szent házasság eszméjétől. Nincsenek tisztában a dologgal, hogy nyilhat-e még számukra virág a házasság himes mezején?

— **Szenzációs feljelentés** foglalkoztatja pár nap óta a budapesti rendőrséget. Tudósítónk távirata szerint az eset a következő: *Nagel Irma* varróleánynak megfájdult a szeme s felkereste egyik ismert egyetemi tanárt, hogy segítsen rajta. A tanár oda nyilatkozott, hogy a fájdalom tulajdonképpen rövidlátásból ered s csak operáció által lehetne a bajt megszüntetni. A leány félt a műtétől s annak nem vetette alá magát. Pár nap múlva ismerősei tanácsára meglátogatott egy másik egyetemi tanárt, ki a szemészet terén híres specialista. Ez a tanár is az operáció mellett nyilatkozott, de megjegyezte előre, hogy az operáció veszélyes jár. *Nagel Irma* belenyugodott a műtétbe s ahhoz a tanár hozzá is fogott. Operáció alatt az a baleset történt, hogy az éles kés bele szaladt a leány szemébe s a szerencsétlen varró nő jobb szemvilágát elvesztette. Ezért tett a leány a rendőrséghez feljelentést. Ott ugy edta elő a dolgot, hogy operáció közben a tanár megbottlott s ennek következtében állott elő a végzetes katasztrófa. A tanár viszont azt vallotta, hogy a leány idegesen elkapta a fejét s ez a hirtelen erős mozgás, melyről a tanár nem tehetett, okozta a veszedelmet. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a leány nyugtalan magaviselete, melyet az operáció alatt tanusított, okolható csupán s ezen az alapon a tanár ellen a további eljárást beszüntették.

— **A belgiumi forradalom.** *Brüsszeltől* ma a következő hírt hozta a táviró: A mai est itt és a vidéken az eddig beérkezett jelentések szerint nyugodtan telt el. *Anderlecht* külvárosban nagy szocialista gyűlés volt, amelyen *Van der Velde* képviselő a kormány ellen intézett heves támadások között az alkotmányrevízió követeléséhez való ragaszkodásra és nyugalomra intette a szocialistákat. Be kell várni a kormány választát. Hogy a nép megtudja a választ, szerdán este nagy néptömeg vonuljon a képviselőkamara elé. Ha a kormány tovább is ellenáll, a végső eszközzel, a lázadás fegyverével kell küzdeni az alkotmány revíziójáért. A gyűlés után *Van der Velde* a Népházába ment, amelynek környékét a polgárőrség tartotta megszállva és ott is nyugalomra intette a népet.

— **Üngyilkos alezredes.** *Belgrádból* táviratozzák: *Sturm Jenő* német származási nyugalmazott alezredes tegnap a temetőben agyonlötötte magát. Állítólag zilált anyagi viszonyai kergették a halálba.

— **Athelyezett járási irnokok.** A főispán *Domszky István* borosjenői járási irnokot a *kisjenői* járásba helyezte át, *Almási Alajost* pedig központi irnokká nevezte ki.

— **Kecskeméthy párbaja.** *Kecskeméthy Győző*, a székesfőváros milliós tolvaja tudvalevőleg nagy „gentleman“ volt egykoriban. Párbajügye is akadt, mert ő a „becsületét“ karddal, pisztolylyal reperálta. Egyik ilyen párbajügye miatt a királyi ügyészség körözölevelet adott ki ellene s a *Rendőri Közlöny* utján kéri az illetékes hatóságokat, hogy ha szerit ejtik, tartóztassák le az ismeretlen tartózkodásu terheltet. Hát ez sem rossz vic. . . .

— **A meggyilkolt pap.** Mint megírtuk, pár nap előtt *Egerben Fábri János* nyugalmazott főszékesegyházi karkaplant halva találták meg az alapítványi házában levő lakásán. Ágyneműje porrá volt égve s maga a pap több égett sebbel a szoba padlóján halva feküdt. A hetvenhét éves vak és egyébként is tehetetlen agastyánt már régóta *Németh Pál* csizmadiamester és felesége ápolták. Egy nappal *Fábri János* halála előtt gazdasszonya elutazott Egerből. A férje elkísérte a vonathoz és este nem tért haza, hanem állítólag korcsmákban töltötte az éjszakát. *Fábri* holttestét fölbontották, de külső erőszak nyomát nem lehetett rajta megállapítani. *Némethet* és feleségét *Miskovics Flóris* vizsgálóbíró letartóztatta. Gyanussá teszi az esetet, hogy a pap néhány nappal halála előtt nagyobb összeget vett ki a takarékpénztárból és hogy az ajtó kívülről volt bezárva. Azt is be-

szélik, hogy Fábri ápolói szivart nyomtak a szájába, hogy úgy tűnjék föl a dolog, mintha a szivartól gyuladt volna meg a szoba buterzata.

— **Temetés pohárköszöntővel.** Dáváról írják nekünk, hogy ott a napokban temették el *Yorha* Sabbas, megyei árvaszéki ülnököt, a sírnál a református lelkész mondott bucsuztatót. El dicsérte a boldogulát, hogy oláh léttére jó hazafi volt s azzal végezte mondókáját: „Ilyen ember életére készséggel emelem fel poharamat.” Csak az hiányzott még, hogy a temetésre egybegyűlt közönség azt nem kiállotta, hogy „eljen”. Az elszólás onnét származott, mert a lelkész ur kitűnő ünnepi szónok lévén, a lakodalmak, keresztelők, disznótorok alkalmával megszokta azt a befejező frázist, s a temetésnél is ez a szokása nyilvánult.

— **Esküvő helyett a halálba.** Eszéken ma halálos szerencsétlenség történt a vasutállomáson. *Csányi* József vasuti munkást, aki éppen esküvőjére ment, a sineken áthaladva, egy mozdony halálra gázolta. A násznép szerteoszlott a menyasszony pedig közel van a megőrüléshez.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Wipster* Adolfné leánya férjhezmenetelre alkalmából az aradi izraelita jótékony nőegyletnek 20 koronát adományozott. Az elnökség köszönetét fejezi ki az adományért.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközöket felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Sziveskedjék cipőt próbálni!** *Porter* Vilmos Nagy-Aruházban, a Szabadság-téren. Minden tekintetben feltétlenül meg lesz elégedve. Igen nagy a választék. A legfinomabb lábbelit megkaphatja ép úgy, mint a legegyszerűbbet és legolcsóbbat. Minden egyes cipő kézi gyártmány. Könnyű és megtartja formáját. Sárga és barna a cipőkben a legelegánsabb modellek és óriási választék. A legfinomabb zsevrő és boxcalf cipők. Férfi, női és gyermek cipők. Félcipők és kivagott cipők. Minden bevasárlással fénykép bon lesz kiszolgáltatva.

— **Élvezett vasárnap a Fehér Kereszt** teltkertjében egy fekete csipke legyező. A becsületos megtaláló illő jutalomban részesül a dohány nagy tőzsdében, *Andrássy-tér*.

Jótékony-egyesületek közgyűlése.

(Az izraelita nőegylet és a jótékony-egyesület.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, április 15.

E héten két jótékony egyesület tartotta meg évi közgyűlést: az aradi izraelita jótékony-egyesület és az aradi izraelita jótékony nőegylet. Az előbbeni vasárnap délelőtt 11 órakor, az utóbbi pedig ma délután fél 4 órakor számolt be tagjainak a múlt évi működéséről.

Az izraelita jótékony egyesület közgyűlését *Deutsch* Mór alelnök vezette, *Rosenberg* Lipót izraelita hitközségi főjegyző pedig, az egyület titkára, a választmány jelentését terjesztette elő. A jelentés elsősorban az egyesület elhunyt elnökéről *Lustig* Adolfról meglehetősen részvételtjes hangon emlékezik meg, ki huszonnyolc évig állott az egyesület élén. A közgyűlés az elhunyt elnök emlékeztetésére megörökítésére elhatározta, hogy nevére „*Lustig* Adolf-alapítvány” címen 2000 koronás alapítványt létesít, melynek kamatait évenként segélyként fogják kiosztani.

Az egyesület vagyoni állapotát a végösszegekben így tünteti fel a jelentés: A múlt év összes bevételére 6488 korona 38 fillér volt, kiadása pedig 5746 korona 90 fillér, pénztári maradvány tehát 741 korona 48 fillér. A vagyonálladék 53936 korona 26 fillért mutat. Ezt az *Aradmegyei Takarékpénztár* 100 korona adománnyal, *Hirsch* Zsigmond és neje 100 koronás alapítvánnyal, *Kell* Lipót és testvérei pedig 500 koronás alapítvánnyal gyarapították. A közgyűlés úgy a választmányt, mint

a számvizsgáló-bizottságnak jelentését tudomásul vette s a szokásos felmentményt nekik megadta.

A tisztikar ujjaalakítása előtt a közgyűlés *Deutsch* Bernt indítványára közfelkiáltással választotta meg a vezetőséget a következőkben: *Elnök*: *Deutsch* Mór, *alelnök*: *Glück* Károly, *titkár*: *Rosenberg* Lipót, *alaptöke gondnok*: *Wallfisch* Armin, *pénztárnok*: *Ditrichstein* Bernát. *Választmányi tagok*: *Deutsch* Bernát, *Eles* Armin, *Funkelstein* József, *Glück* Dezső, *Hegyí* Albert, *Holländer* Ignác, *Klein* Ignác, *Kohn* S. N., *Moskovitz* Izidor, *Ottenberg* Tivadar, *Pollák* Gyula, *Pollák* Vilmos, *Preisach* Vilmos, *Schick* Dávid, *Spitzer* Ignác, *Wechsler* Ede, *Weisz* Dávid, *Weisz* Sándor. *Számvizsgáló-bizottság*: *Bing* Ede, *Róth* Lajos és *Freid* Fülöp.

Jelenvoltak a közgyűlésen: *Deutsch* Mór, *Deutsch* Bernát, *Deutsch* Armin, *Glück* Dezső, *Guttman* Samu, *Holländer* Ignác, *Krausz* József, *Klein* Ignác, *Kohn* S. N., *Moskovitz* Izidor, *Moskovitz* Jakab, *Pollák* Vilmos, *Preisach* Vilmos, *Pollák* Gyula, *Róth* Lajos, *Spiegel* Lipót, *Schwarz* Zsigmond, *Schick* Dávid, *Wechsler* Ede, *Weisz* Dávid stb.

Az aradi izraelita jótékony nőegylet *Neuman-Fürst* Mária elnöklete alatt ma délután tartotta közgyűlését az izraelita hitközség gyűléstermében. Az évi jelentést itt is *Rosenberg* Lipót főjegyző terjesztette elő. Ez az egyesület olyan vagyonnal rendelkezik ma, hogy azt a hatalmas jótékonytságot csak ilyen anyagi erők segítségével végezheti.

Az egyesület 1901. évi bevételre 13039 kor. 57 fillér volt, kiadása 8094 kor. 04 fillér, pénztári maradványa tehát 4945 kor. 53 fillér. A vagyonálladék a múlt év elején 40840 kor. 11 fill. volt, év végén pedig 41332 kor. 90 fillér. A leányárvaház alaptökeje az év végén 17130 kor. 30 fill. álladékat mutatott.

Megemlékezik a jelentés dr. *Kell* Lipót és testvéreinek alapítványáról, kik szüleik aranylakodalmának ünnepére 500 koronás alapítványt tettek. *Vajda* Lajosné pedig leányának esküvője alkalmával 200 koronát adományozott az egyesületnek.

A népkönyha 1900. és 1901. években 3308 korona 21 fillér bevétellel rendelkezett és 3207 kor. 86 fill. kiadást tett. Alaptökeje 20064 korona 76 fillér, tartalékalapja pedig 874476 korona. Összes vagyona 28909 korona 54 fillér, a tavalyi kimutatásnál 1908 kor. 64 fillérrel több.

Az idei év eredményét összehasonlítva az 1894. évi számadásokkal, vagyis amikor a mostani elnökség az egyesület vezetését átvette, kitűnik, hogy ezen hét év alatt az egyesület vagyona megkétszereződött. Ez mindenestre a vezetők érdeme, akik iránt a mai közgyűlésen ugyancsak eminens formában nyilatkozott meg a tagok bizalma és elismerése.

A számvizsgáló-bizottság jelentésének tudomásulvétele után a közgyűlés dr. *Grossmann* Jakabné pénztár- és alaptöke-gondnoknak, valamint *Tenner* Józsefné és *Wallfisch* Arminnének, a népkönyha előjárónőinek lelkesedéssel szavazott köszönetet és elismerést működésükért.

A választások előtt *Rosenberg* Lipót főjegyző javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület vezetőségét, tekintettel a jelentésből kitűnő jól megérdemelt elismerésre érdemes munkásságra a szavazás mellőzésével közfelkiáltással válasszák meg. Az indítványt elfogadták, elnöknek *Neuman-Fürst* Mária, alelnökké *Eles* Arminné, pénztáros és alaptöke-gondnokká pedig dr. *Grossmann* Jakabné közfelkiáltással választották meg.

A választmányi tagságok betöltésére szavazást rendeltek el, melynél dr. *Tisch* Mór, *Lamberger* Lajosné és *Wallfisch* Arminné szedték a szavazatokat. *Választmányi tagok* lettek: *Assael* Adolfné, *Bing* Bernátné, *Böhm* Adolfné, *Deutsch* Bernátné, *Herczel* Bernátné (uj) dr. *Hudec* Ferencné, *Keller* Izsóné, *Leopold-Ranschburg* Szidónia, *Lillenberg* Sándorné, *Lustig* Adolfné, *Lustig* Arminné, dr. *Lamberger* Lajosné, *Mandl* Mór, *Mayer* Miksáné, *May* Jánosné, *Preisach* Vilmosné, dr. *Rosenberg* Sándorné, *Rosenberg* Lipótné, dr. *Steinhardt* Mór, *Schulhof* Károlyné, dr. *Schusztér* Henrikné, *Singer* Gyuláné, *Szabó* Albertné, (uj) *Tenner* Józsefné, *Tenner* Lajosné, dr. *Tolnai*

Jánosné, *Vajda* Lajosné, *Wallfisch* Arminné, dr. *Winter* Adolfné.

Eisler-Steinhardt Hanna, ki a választmány tagjává szintén megválasztották, levéiben bejelentette, hogy a tisztséget nem hajlandó elfogadni. A közgyűlés őt tiszteletbeli választmányi taggá választotta meg.

A számvizsgáló-bizottságot nő-tagokkal ezután fogják csak kiegészíteni, a közgyűlésen megválasztották: *Leopold* Zsigmondot elnöknek, *Wallfisch* Armin, *Rosenberg* Lipótot és *Jelinek* Józsefet tagoknak.

A közgyűlésen jelen voltak: *Neuman-Fürst* Mária, *Eles* Arminné, dr. *Grossmann* Jakabné, dr. *Hudec* Ferencné, *Leopold-Ranschburg* Szidónia, *Lillenberg* Sándorné, *Lustig* Arminné, dr. *Lamberger* Lajosné, *Mayer* Miksáné, *May* Jánosné, *Preisach* Vilmosné, dr. *Rosenberg* Sándorné, dr. *Steinhardt* Mór, dr. *Schuster* Henrikné, *Tenner* Józsefné, *Tenner* Lajosné, dr. *Tolnai* Jánosné, *Vajda* Lajosné, *Wallfisch* Arminné, dr. *Tisch* Mór, *Bauer* Emilné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Egy aradi kereskedő csődben.** *Ladányi* László aradi fűszerkereskedő ma önmaga ellen kérte a csődeljárás megindítását. A törvényszék minden valószínűség szerint el fogja azt rendelni.

§ **Birnstingl a törvényszék előtt.** Az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt mára volt kitűzve *Bergman* Erichnek *Birnstingl* elleni sikkasztás büntette miatti feljelentése. A védhatóság és *Radó* Károly dr. védő kérelmére a törvényszék a mai tárgyalást elnapolta és a többi nagy ügygel való egyesítést kimondta, eszerint az öt bűnyű e hó végére kerül együttes tárgyalás alá.

§ **Elített párbajozó.** A budapesti büntetőtörvényszék ma tárgyalta *Köpösd* Dezsőnek *Pályi* Ede dr.-ral, a „Magyar Szó” felelős szerkesztőjével vívott párbaját. A törvényszék *Köpösd*-t, a ki személyesen megjelent, tíz napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős. *Pályi* ellen a bíróság legközelebb kitűzi a végtárgyalást.

NAPIREND.

Április 16. Szerda. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Görög-keleti naptár (április 3.): *Niketa*. — A nap két 4 óra 54 perckor, nyugszik 6 óra 33 perckor — A hold két délután, nyugszik 1 óra 36 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhe, elvélve csapadék.

Kilósej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: *Erekye*-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 16. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

Az *Aradi Közlöny* tudósítójától.

Uj-Arad, április 15.

Szép tavaszi időnk van, melyre már jó ideje várnak gazdáink.

Az őszi vetések sok helyen a keletnél duzsabb, másrészt a tavaszi vetések ritkák, néhol a hideg okozta pusztítását.

A gabona-kereslet szűk keretben mozog. Kinálat gyenge.

A hetipiaca kevés a hozatal, alig 400 métermáza buza és 600 métermáza tengeri, melyet napi fogyasztóink vásároltak össze.

Vízimalmaink jó minőségű buzáért 8-80-ig fizettek. Tengeriben a kereslet csökkent.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8-35—8-40.

Buza közép minőségű 8-20—8-30.

Tengeri 4-55—4-60.

Rozs névleges jegyzés 6-40—6-50.

Arpa névleges jegyzés 5-20—5-30.

Zab névleges jegyzés 6-50—6-70.

Az irányzat lanyna.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 15.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lanyha iránzat mellett 14,000 métermáza került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműk bányadtak. Időjárás esős.

Zárót 12 órakor:

Buza Áprilisra	9.18—9.19
Buza májusra	9.05—9.06
Buza októberre	7.95—7.96
Rozs áprilisra	7.36—7.31
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.55—6.56
Zab áprilisra	7.07—7.08
Zab májusra	—
Zab októberre	5.83—5.84
Tengeri májusra	4.88—4.89
Tengeri júliusra	5.02—5.03
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárót 5 órakor:

Buza Áprilisra	9.13—9.14
Buza májusra	8.98—8.99
Buza októberre	7.91—7.92
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.52—6.53
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.85—5.86
Tengeri májusra	5.—5.01
Tengeri júliusra	5.02—5.03
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárót 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	675.25
Magyar hitelrészvény	692.25
Lezámitolóbank részvény	442.50
Rima-Murányi vasút részvény	507.—
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	681.50
Közuti vasút	641.—
Városi villamos vasút részvény	314.50

Szeszűzlet.

— Április 15. —

Mai jegyzésein: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szűzített moslék 12'80—13— korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 15.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.50
Magyar arany 4%	120.—
Magyar ezüst 4%	100.60
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.30
Magyar italmegváltási kötvény	100.70
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeresémenysorsjegy kölcsön	200.—
Tiszaezabályozási és szegedi kölcsön	165.—
Osztrák papírbárdék	101.40
Osztrák járdék ezüst	101.25
Osztrák járdék arany	121.—
Koronajárdék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1593.—
Magyar hitelbankrészvény	687.—
Osztrák hitelbankrészvény	673.—
Osztrák-magyar Államvasut	659.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.35
London	240.40
Paris	95.55

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: Csatlóka Mendés.

[22]

(Folytatás.)

VI.

Az utolsó felvonásban rendkívül volt. Csupa élet és tűz lévén, lépten-nyomon meghazudtolta a haldokló szerepét. Sohajjal, panaszaival nem a halálküzdést, hanem a szerelmet suttogtak. Voltak, a kik a bukástól féltették, majd mindnyájan lelkesültek és tapoáltak, egynehány hölgy kivételével, kik ajkaikat harapdálták legyezőik megett. Olyan közönség előtt játszott, mely hamar átértette. Bizonyos, hogy ez az elegikus szerep nem is volt neki való, az élet személyesítőjének a halálküzdés. Hanem a közönség úgy fogta fel, mint aminőnek mutatta magát. Birni őt, mert felajánlja magát: ez volt az alaphangulat. S innen magyarázható ki őri-

ási sikere; kinyújtották karjaikat, inkább azért, hogy a nőt öleljék benne, minthogy a művésznőt karolják.

A királynőhöz való hasonlatossága szintén nagy felindulást okozott; igaz, hogy e hasonlóság nem volt teljes, de az első felvonásbeli öltözék fokozta a hatást. Vakmerőség volt a ruhát felvennie, de a közönség mulatott rajta. Nem mindennap lehet uralkodónőt cavatinákat énekelve látni. Nem bánták volna, ha Gloriana apród jelmezben játszik, örültek volna rajta, ha ő felségét apróruhában szemlélhetik. Nem egy néző gondolkozott úgy, hogy e mellett a királynő mellett pár órára király lehet. és innen magyarázható meg, hogy összesen tizenkétyszer hívták ki és azonfelül Soinoff grófnőtől roppant nagy csokrot kapott Gloriana a lebocsátott függöny mögött lihegve, fáradtan frissíté fel arcát az illatos virágok között, körülvéve a páholybérlektől, — s kiknek szabadalmuk volt a szinpadra járnai. Ifjak, öregek kivágott mellénnyel, fekete öltözetben, mely rendjeikkel volt díszítve, hízogón bókoltak neki, némelykor lelkesült felkiáltásokba törvén ki állottak egész közel mellette, kezeit csaknem álla alá nyitván, zajtalanul tapsoltak neki, új — Ő pedig büszkén, ki magaslóantáguló orlyukaikkal, lelkesülten mosolygott szokott kifejezésével a tömegre, míg végre hirtelen ott hagyta őket, berohant öltözőjébe, egyenesen a tükörhöz és lecsókolta fűszeres lehellelőnek lecsapódását a kristály üvegről.

— Nini, én itt van? mondá.

— Igen, válaszolá az igazgató; kit előbb nem vett észre, ott ült mellette, balkezeiben különféle iratokat tartva, melyek sűrű sorokkal váltak be írva, jobbával pedig a frissen bemártott tollal játszadozva.

Ez az impressario, kit M. A. Chanduriernek hívtak és a kit az olasz tenoristák megörögzöttén „il signor Chauduriero“-nak neveztek, alacsony homloku, kerek szemű, hegyes orru és durva szőke szakállal benőtt állu öreg emberke volt, csaknem ajkak nélkül. Szögletes mozdulataival és rövid, szaggatott beszéd-módozával, valamely automathoz hasonlított. Arcán azonnal feltűnt az ostobaság és ravasz-ság kifejezése. Valóban ilyen bárgyu is volt, de amellet ravasz. A közel multban apránként rendkívül sokat vesztett. Gazember létére olyan ügyetlen volt, mintha becsületes lett volna és tönkre juttatta magát, mialatt másokat juttatott koldusbotra. Ez időtájt a sok bukás után valódi nyomorba jutott, anélkül, hogy szánalmat érdemelt volna. Ő volt az, aki képes volt a nevének újví ajándékul egy csinos szinpadit tört adni e szavakkal:

— Tudod, angyalom, nyolcszáz frankomba került!

Mindazonáltal bukása még ekkor nem volt tökéletes; tartozott mindenkinek, de csődöt még nem mondott, mert kitűnően értett hozzá, hogyan kell hónapról-hónapra, napról-napra, óráról-órára előadni az elkerülhetetlen katasztrófát. Soha senki sem birt olyan tehetséggel, mint ő megtagadni valamely összegnek a kifizetését, melylyel tartozott, ha pénztára tele is volt esetleg. Mint adós, val di lángész volt. Nyájasan, hizelegve, panaszkodva, vállait veregetve hitelezőinek, képes volt kitenni őket az ajtón. Mindazáltal Chaudurier urnak sehogyszem ment jól a dolga. Némely olasz művésznőnek mindenütt nagy a tekintélye. Egy ilyen primadonna egy alkalommal napernyőjével jól elverte. Stoikusan fogadta az ütleget, de azért nem fizetett. Az égre emelte apró, kerek szemét, mintha tanunak hívná fel maga mellett. — de magában kacagott.

Megszólítá Glorianet szaggatott beszédjével.

— Gratulálok. Szívemből gratulálok. Szép hang. Tűz. Szerződtetem, ha akarja. Az okmány itt van, csak alá kell írni. Kivételes kedvezményt nyujtok önnek. Harminchat ezer frankot negyedévre. Még Trebelli-nek sem adtam ennyit. Tönkre teszem magamat! Folytatá szomorú tekintettel és még szomorubb sóhajjal. De hát hiába, ezen már nem lehet segíteni. En művész vagyok, nem igazgató. Nem tehetek róla, noha mindenki kérhoztat. Harminchat ezer frank! Ha akarja, írjuk alá.

— Nem bánom, mondá, én szívesen aláírom.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Istenben boldogult szeretett atyánk

horgosi Kárász Emil

máv. főmérnök

elhunyta alkalmából tanusított nagy részvétért a legmélyebb köszönetünket nyilvánítjuk; különösen a M. Á. V. hivatalnoki karának, a m. kir. lugosi 8-ik honvédezred 3-ik zászlóalj tisztikarának és a mérnök- és építész-egylet tagjainak.

Az árvák.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.

Egy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

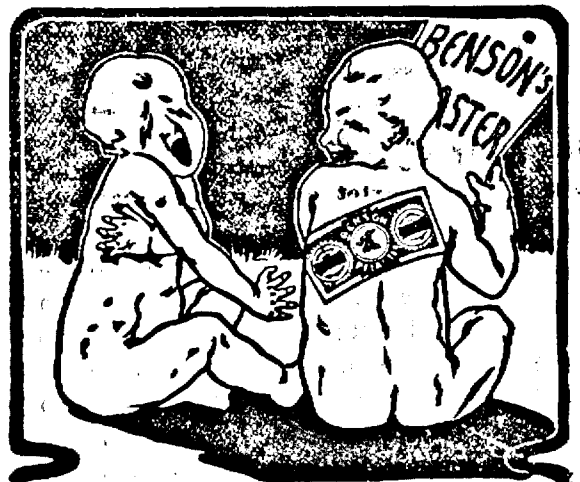
Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona“ javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás,

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés,

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utánszaktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós Árpád gyógyszerháza az „Isteni Gondviselés“-hez és Rozsnyay Mátyas gyógyszer-tárában Szabadság-tér.

1004

4080—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Popi János aradi lakos végrehajtónak, özv. Jovits Mihályné szül. Farkas Anna kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedett elleni 5 kor. 75 fillér és 8 kor. 20 fillér költségek s járulékaik iránti végrehajtási ügyében, a világi kir. járásbíró területén lévő, Arad-megyében fekvő, a kovaszinczi 1593. számú telekkönyvben az A. I. 1—6. sorsz. a. felvett 1/3 ad külállományú földre az árverést 782 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi május hó 9-ik napján délelőtti 10 órakor Kovaszincz község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 78 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1901. évi december hó 11-ik napján, a világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Aknay,

kir. járásbíró.

726

1535—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Leitner István végrehajtónak, Argyelán Stéva és neje Vinczellér Gyula ó-pécskai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 600 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó-Pécska községben, annak határában fekvő, az ó-pécskai 3202. sz. tjkvben A. I. 2. sorsz. a. ingatlanra 316 koronában, az ó-pécskai 3203. sz. tjkvben A. I. 3—4. sorsz. a. ingatlanokra 493 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 21-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 31 kor. 60 fill. és 49 kor. 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi március hó 28-ik napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

727

Csödtömeg követelések eladása.

Vb. Spitzer Jakab nagyhalmágyi kereskedő állandó csödválasztmányának 6. sz. ülésén hozott határozata folytán közhírré teszem, hogy a csödtömeg 1355—1482. tételei alatt felvett és összesen 2139 kor. 40 fillért kitevő activ követelések ajánlati verseny útján eladottnak.

Felhívom venni szándékozókat, hogy zárt vételi ajánlatukat 200 korona bánatpénzzel ellátva folyó hó 20. napjának délutáni 5 órájáig alulírott csödtömeg gondnokhoz nyújtsák be. Bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány 1902. évi április hó 24. napján Dr. Mittler Izidor ügyvéd irodájában tartandó ülésén fog határozni, jogában állván a versenyt szóbelileg is folytatni, esetleg egy ajánlatot sem elfogadni.

A vételár az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt tömeggondnok kezéhez készpénzben fizetendő — ellenkező esetben a követelések vevő kárára és veszélyére újból eladottnak fognak.

A vétellel kapcsolatos illeték, továbbá nyugta és engedményi bélyeg vevőt terhelik.

Venni szándékozókat az eladás tárgyává tett követelések leltári jegyzékét alulírott tömeggondnoknál betekintheik.

A csödválasztmány a követelések mennyiségeért, fennállásáért és behajthatóságáért semminemű szavatosságot nem vállal el.

Nagy-Halmágy, 1902. évi április hó 12-én.

Dr. Román István,

ügyvéd, mint vb. Spitzer Jakab csödtömegének gondnoka.

228

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

52704—902. F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomásokon a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson	f. é. április hó
Pápa	16-án
Kolozsvár	16-án
Ujvidék	16-án
Bpest dpart	17-én
Kecskemét	17-én
Miskolcz g. p. u.	17-én
Zágráb	18-án
Arad	18-án
Kassa	18-án
Nagyvárad	18-án
Fiume	30-án
Szabadka	30-án
Eszék	30-án
Debreczen	30-án

Budapest, 1902. április hóban.

Az igazgatóság.**Férfiak****ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staet Medical Istitútnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az orvosukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivéteit nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bermentesítendők.

1341

A haj eredeti színét

visszanyerjük a **Hajós-féle**

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tegely ára 60 krajczár. (Az üres fogpéptegely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Apró hirdetések.

Minden Kishirdetés beiktatása korábban egy koronába kerül és 20 szöveghet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A Kishirdetnek előre fizetendő.

Postásokat a kiadóhivatal ad; leveleket, kérdéseket a válszura való helyre mellékelendő. Telefon aradban nem ad a kiadóhivatal.

Bérháztulajdonosoknak

és földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42½ és 50 évre jutányosan és előnyös feltétel mellett közvetít és értesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

Szöllő birtokosok

figyelmébe.

Hat és hét láb hosszú hasított

tölgyfa

szőlőkarók

jutányos árban kaphatók

Oravetz Miklós

fakereskedésében. 708

Aisó-Maros-part 25.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészpar telepe

Borossebesen.

Van szerencsém a t. közönség és építész urak figyelmét felhívni ötven különböző színű menyházai márványból készült műtárgyaimra és mészpartelepemre. Elfogadok a legmodernebb kivitelű oszlopcarnokok, lépcsőházak, bárminemű disz-oszlopok készítését, eredeti rajzok szerint, a legjutányosabb árak mellett. 522

Nagy sirkőraktár

olcsóbb mint bárhol;

felírás, felállítás saját árban.

A vasutállomás és waggonygyár közelében

több még adómentes

bérház

90/0 bérjövdelem mellett

eladó.

Közelebbi felvilágosítás Bathyányi-utca 39. sz. alatt, az irodában nyerhető. 690

Ügynökök kizárva.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas, aczélsákányok, metsző-olló, kertész-fűrész, oltókések és egyéb árucikkek jó minőségben és olcsó árban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad. Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

felozlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Keresek

egy használt, de jó karban levő czimbalmot megvételre, egyssersmint tanítót, ki czimbalom lecskéket ad. Czím a kiadóhivatalban. 729

Ha

ujkerekpárt akar venni.

vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

muszerészhez. 569

Arad, Salacz-utca 2.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsi-val is elvihetők a tauczi országot melletti rak-tárból. 704

TELEFO.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvételnek, vagy be-cseréltetnek.

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállításán 1900-ban és arany érem Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.

Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

HALLATLAN

olcsó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármely színben, a tavaszi és nyári idényre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett összevásárolja a posztógyárosoktól a visszamaradt árukat és így ily hallatlan olcsó árban bocsátja eladásra. Nincs tehát semmi félrevezetés benne, hogy ily mesés olcsó árban kaphatók e ruhaszövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és megeri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett eszközölünk.

A nagy forgalom miatt es tekintetbe véve a rendkívül olcsó árat, mintakat nem küldünk.

Videki megrendeléseknél a szín megjelölése elegendő. 1974

Központi ruhaszövet kiviteli vállalat.

Budapest V. Ferencz-József ter.

Tavaszi és nyári idény

1902.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy vég 3.10 mtr. hosszú, elegendő 1 férfi öltözetre, (kabát, nadrág és mellény, csak ennyibe kerül:	2 frt 75 kr., 3 frt 70 kr., 4 frt 50 krért jó
	6 frt és 6 frt 90 krért jobb
	7 frt 75 krért finom
	8 frt 65 krért finomabb
	10 frtért a legfinomabb

valódi gyapjú szövetből

Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frtért, valamint felöltőszöveteket, turista ruhákhoz lodent, finom kamgarnt stb. gyári árban küld a szolidagáról ismert posztógyári raktár 1902

SIEGEL IMHOF BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve.

Mintahü szállítás.

A t. közönség különösen figyelmeztetik, hogy a posztók ára, ha közvetlenül hozzadják, sokkal olcsóbb, mint ha közvetítés útján vásárolják.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

☛ Telefon 270.